

**Előterjesztés a Népjóléti Bizottság részére
a Kőbányai Egyesített Bölcsődék
szakmai programjának jóváhagyásáról**

I. Tartalmi összefoglaló

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (1) bekezdése alapján a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami intézmény fenntartója jóváhagyja az intézmény szervezeti és működési szabályzatát és szakmai programját. A (2) bekezdés alapján a szakmai program jóváhagyása akkor tagadható meg, ha az nem felel meg az e törvényben, valamint a szakmai jogszabályokban előírt követelményeknek.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5/A. §-a határozza meg a szakmai program tartalmi elemeit. Eszerint a szakmai programnak tartalmaznia kell:

- a szolgáltatás célját, feladatát, így különösen
- a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását,
- a más intézményekkel történő együttműködés módját,
- az ellátandó célcsoport jellemzőit,
- a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét, bentlakásos intézmény esetén a gondozási, rehabilitációs és fejlesztési feladatok jellegét, tartalmát,
- az ellátás igénybevételének módját,
- a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módját,
- az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék (a továbbiakban: Bölcsődék) egységes szerkezetbe foglalt szakmai programját a Képviselő-testület a 997/2011. (XII. 15.) KÖKT határozatával hagyta jóvá.

A szakmai program módosítását az alábbiak indokolják:

a) Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete a 304/2012. (VI. 21.) határozatával támogatta a TÁMOP-2.4.5-12/4 kódszámú, „A munka és a magánélet összehangolását segítő helyi kezdeményezések – A rugalmasságot növelő helyi, innovatív kezdeményezések támogatása” című pályázat benyújtását.

A pályázat pozitív elbírálásban részesült. A pályázatban két bölcsődében időszakos gyermekfelügyelet biztosítását vállaltuk, az egyik a nyár folyamán, míg a másik szeptember

1-jétől kerül beindításra. Ezért a szakmai programot ki kell egészíteni az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás biztosításával.

b) Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámhivatal korábbi helyszíni ellenőrzése során javaslatot tett a szülővel történő megállapodás szövegének javítására.

c) A korai fejlesztésre vonatkozó rész a jogszabályváltozás (köznevelési törvény) miatt lett módosítva.

d) A Képviselő-testület 2013. június 27-én döntött a reformátkezés bevezetéséről, arról, hogy az Apró Csodák Bölcsődében és az Apraja Falva Bölcsődében Montessori szellemű csoport kerül beindításra.

II. Hatásvizsgálat

A szakmai program az intézményben folyó szakmai munka alapja, amit rendszeresen felül kell vizsgálni és a változó körülményekhez igazítani. Jelen döntéssel is erre kerül sor.

Az előterjesztés 2. melléklete szerinti szakmai program a fenti jogszabályi előírásoknak és a Regionális Módszertani Bölcsődétől kapott ajánlásnak egyaránt megfelel, valamint leköveti a Képviselő-testület Bölcsődékkal kapcsolatos döntéseit.

III. A végrehajtás feltételei

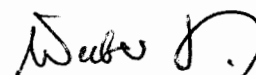
A döntéshozatalnak közvetlen költségvonzata nincs. Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás biztosításával járó többletköltséget a Képviselő-testület a pályázattal kapcsolatos döntésében vállalta, így azt az éves költségvetés tervezésekor figyelembe kell venni. A reformátkezés biztosítása a fenntartónak nem jelent többletköltséget. A Montessori nevelés sem jelent többletköltséget a fenntartónak, mivel az eszközök egy részét saját kezűleg készítik, más részét pedig folyamatosan a dologi költségvetés terhére szerzi be az intézmény.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 22/2012. (V. 23.) önkormányzati rendelet 2. § (1) bekezdés i) pontja alapján a szociális ügyekért felelős bizottság a Képviselő-testület átruházott hatáskörében jóváhagyja az intézmény szakmai programját.

III. Döntési javaslat

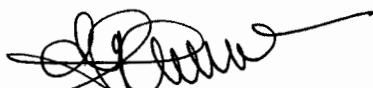
Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének Népjóléti Bizottsága meghozza az előterjesztés 1. mellékletében foglalt határozatot.

Budapest, 2013. augusztus 21.

Weeber Tibor

Törvényességi szempontból ellenjegyzem:

dr. Szabo Krisztián
jegyző

**Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat
Képviselő-testületének Népjóléti Bizottsága**

**.../2013. (VIII. 27.) határozata
a Kőbányai Egyesített Bölcsődék
Szakmai programjának jóváhagyásáról**

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének Népjóléti Bizottsága a Kőbányai Egyesített Bölcsődék egységes szervezetbe foglalt Szakmai Programját az előterjesztés 2. melléklete szerint jóváhagyja.

Határidő:	azonnal
Feladatkörében érintett:	a humán szakterületért felelős alpolgármester a Humán Iroda Szociális és Egészségügyi Csoport vezetője a Kőbányai Egyesített Bölcsődék vezetője

SZAKMAI PROGRAM

Intézmény neve: Kőbányai Egyesített Bölcsődék
címe: Budapest, 1108 Újhegyi sétány 15-17.
Telefon/fax: 262-1041
Honlap: www.kobanyaibolcsodek.hu

A programért felelős neve: Göncziné Sárvári Gabriella
címe: Budapest, 1108 Újhegyi sétány 15-17.
Tel.: 260-2139
E-mail: gonczine.gabi@kobanyaibolcsodek.hu

Érvényességi terület: Kőbányai Egyesített Bölcsődék Intézményei

Tartalomjegyzék

1. A Kőbányai Egyesített Bölcsődék minőségpolitikája	3. oldal
2. Missziós nyilatkozat	4. oldal
3. A 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása Kőbányán	5. oldal
3.1.A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelyei	6. oldal
3.2.A gyermekek felvételének rendje	7. oldal
3.3.Sajátos nevelési igényű gyermekek felvételének rendje	8. oldal
4. A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei szempontjai és feltételei	9. oldal
4.1.Személyi feltételek	9. oldal
4.2.A bölcsődék szervezeti kérdései	10. oldal
4.3.A bölcsődei gondozás-nevelés célja	10. oldal
4.4.A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei	10. oldal
4.5.A bölcsődei nevelés- gondozás feladatai	12. oldal
4.6.A bölcsődei élet megszervezésének elvei	13. oldal
4.7.A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzeteinek megvalósítása	14. oldal
5. A bölcsődék bemutatása:	15. oldal
5.1.Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde	15. oldal
5.2.Kőbányai Napsugár Bölcsőde	16. oldal
5.3.Kőbányai Apraja Falva Bölcsőde	17. oldal
5.4.Kőbányai Gyermeksziget Bölcsőde	18. oldal
5.5.Kőbányai Cseperedők Bölcsőde	19. oldal
5.6.Kőbányai Gyöngyike Bölcsőde	20. oldal
5.7.Kőbányai Csillagfűrt Bölcsőde	20. oldal
5.8.Kőbányai Apró Csodák Bölcsőde	21. oldal
5.9.Kőbányai Szivárvány Bölcsőde	22. oldal
6. Kiemelt szakmai feladatok	24. oldal
6.1.A sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása nevelése	24. oldal
6.2.Montessori szellemű nevelés	27. oldal
6.3.Élelmezés, reformcsoport működtetése	29. oldal
6.4.Egészségnevelés, prevenció	31. oldal
6.5.Hagyományok, ünnepek	31. oldal
7. Alapellátáson túli, családi nevelést támogató szolgáltatások	33. oldal
8. A szakmai felkészültség elősegítése, biztosítása	35. oldal
8.1.Területi szakmai látogatások, szakmai konzultáció	35. oldal
8.2.Képzés, továbbképzés	35. oldal
9. A Kőbányai Egyesített Bölcsődék kiemelt kapcsolatai	36. oldal
10. Mellékletek	37. oldal
1. számú melléklet: Bölcsőde házirendje	38. oldal
2. számú melléklet: Időszakos gyermekfelügyelet házirendje	43. oldal
3. számú melléklet: 2013/2014 Szakmai megfigyelési szempontok	45. oldal
4. számú melléklet: Megfigyelési időpontok	47. oldal
5. számú melléklet: Házi továbbképzéseken való látogatás	52. oldal
6. számú melléklet: Kerületi továbbképzések	53. oldal
7. számú melléklet: Tanulók és gyakornokok	56. oldal
8. számú melléklet: Iskolarendszerű képzésben tanulók	58. oldal
9. számú melléklet: Bölcsődék ügyeleti rendje	59. oldal
10. számú melléklet: Megállapodás	60. oldal
11. számú melléklet: A Kőbányai Egyesített Bölcsődébe történő felvétel elbírálási szempontjai	63. oldal

1. Az intézmény minőségpolitikája

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék és tagintézményei tevékenységét, az 1997. évi XXXI. törvény a Gyermek Védelméről és a Gyámügyi Igazgatásról, a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről, továbbá a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet (ill. jogelődje a Bölcsődék Országos Módszertani Intézete) által kiadott Módszertani levelekben foglaltak szabályozzák. Az ezekben meghatározott szakmai követelményeket, elveket és módszereket valamennyi gyermekintézményben érvényesíteni kell, így azok a Kőbányai Egyesített Bölcsődék számára is kötelező érvényűek.

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék általános szándéka, irányvonala:

- az általános etikai, emberi alapelvek betartása
- a gyermeki személyiség tisztelete
- a 0-3 éves életszakasz meghatározó szerepének elismerése
- a bölcsődei gondozás-nevelés története alatt felhalmozódott értékek megőrzése
- a nemzetközileg elismert gyakorlat szinten tartása és folyamatos fejlesztése
- a pszichológiai és pedagógiai kutatások eredményeinek figyelembevétele
- az ENSZ „Egyezmény a gyermekek jogairól” c. dokumentumban, valamint az 1997. évi Gyermekvédelmi törvényben meghatározottak betartása

Ezen irányelvek betartása határozza meg a gondozó-nevelő munka szakmai alapelveit, melyek érvényesek a speciális csoportokra és a kerületünkben működő szolgáltatásokra egyaránt, a sajátosságaiknak megfelelő kiegészítésekkel.

A bölcsődéink és szolgáltatásaik törekednek a következőkre:

- Meleg, szeretetteljes légkör megteremtésével elősegíteni az egészséges és harmonikus testi- szellemi- lelki fejlődést, végső soron az óvodai életre való érettség megszerzését.
- Az egyéni igények figyelembevételével, a személyi és tárgyi környezet állandóságával, a személyre szóló nevelés, gondozás megvalósításával, érzelmi biztonságot teremteni.
- A gyermekek életkorának megfelelő bőséges, színes játékkészlet és egyéb eszközök, valamint a szabad játéktevékenység lehetőségének biztosításával a kreativitást és a készségeket fejleszteni.
- A gyermekek életkorának és a korszerű táplálkozás elveinek betartásával napi 4×-i étkezést biztosítani. Bölcsődéink saját főzőkonyháiknak köszönhetően, figyelembe tudják venni a különböző ételallergiákat és a szükséges diétát alkalmazzák.
- A gyermekek önálló tevékenységének elősegítése, az óvodai élethez való alkalmazkodás megkönnyítése.

Budapest, 2013. szeptember 1.

Göncziné Sárvári Gabriella
Kőbányai Egyesített Bölcsődék Vezetője

2. Missziós nyilatkozat

Küldetésünknek tekintjük, hogy kisgyermeknevelőink a bölcsődékbe járó gyermekeket, figyelembe véve életkori sajátosságait, egyes gyermekek egyéni szükségleteit, igényeit, pillanatnyi pszichikai állapotát - szeretetteljes odafordulással, empátiával, feltétlen elfogadással gondozzák, neveljék.

Fontosnak tartjuk a felnőtt őszinte érdeklődését a gyermek iránt, figyelmét, megbecsülését, a gyermek kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítását.

Ahhoz, hogy a kisgyermeknevelő türelemmel, érdeklődéssel, kreatívan tudjon a gyermek felé fordulni, elengedhetetlen a biztonságos, nyugodt, kiegyensúlyozott munkahelyi légkör biztosítása.

Ezért az Egyesített Bölcsődék kiemelt feladatának tekinti megteremteni a lehetőségét, hogy a dolgozók igényes, kiszámítható, jó körülmények között tudjanak dolgozni az egyes bölcsődékben. Szeretnénk mindent megtenni annak érdekében, hogy szívesen maradjanak dolgozóink a kerületben.

Ennek érdekében igyekszünk mind erkölcsileg, mind anyagilag elismerni a kiemelkedő teljesítményt.

Kiemelt célunk annak elérése, hogy a került gondozónői a szakmai munkájuk során képesek legyenek önálló, szakmailag megalapozott döntéseket hozni. Kiemelt feladatunk a gyermekek számára érzelmi biztonságot teremteni, amire építve a nevelés-gondozás révén boldog, kiegyensúlyozott, kreatív óvodásokká cseperedjenek.

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék szakmai programját a következő céllal készíti el:

- a kerületben működő bölcsődék szakmai munkáját összefogja
- egységes rendszert dolgozzon ki, amely a kerületi bölcsődék tevékenységét segíti
- lefektesse azokat az alapelveket, amelyeket a bölcsődei munka során minden esetben szem előtt kell tartani
- megfogalmazza azokat a célokat, amelyeket szeretnénk elérni
- a szakmai munka ellenőrzésének szempontjait, módját megjelölje
- meghatározza a kerületi továbbképzések formáit, témáit

A szakmai program elkészítésében részt vett az Egyesített Bölcsődék vezetője, vezető helyettese, a kerületi szakmai tanácsadó, valamint a bölcsődék vezetői.

3. A 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása Kőbányán

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék működési köre: Budapest Főváros X. kerület közigazgatási területe. A Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 22/2012. (V. 23.) önkormányzati rendelete (továbbiakban Ök. rendelet) értelmében, a kőbányai munkahelyek támogatása érdekében, a férőhelyek 10%-nak erejéig felvehető nem kerületben lakó, de itt dolgozó szülő gyermeke.

A fenntartó a 0-3 éves korú gyermekek napközbeni ellátására 9 bölcsődét 648 férőhellyel működtet. Az ép gyermekek ellátásán túl sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása-nevelése folyik a Fecskefészek Bölcsődében található Korai Fejlesztő Központban.

Az 1984-ben alapított Kőbányai Egyesített Bölcsődék önálló jogi személy, önállóan működő költségvetési szerv.

Kőbányán a fővárosi átlag viszonylatában magasabb az alacsonyán iskolázottak aránya, ami azt is jelenti, hogy ők nagyobb eséllyel válnak munkanélkülivé, ha pedig dolgoznak, akkor alacsonyabb munkabérral foglalkoztatják őket. Ezen kívül az is elmondható, hogy kerületünkben magas azoknak az anyáknak az aránya, akik egyedül nevelik gyermeküket. Mindebből következik, hogy sok a szociálisan rászoruló család, így nagy szükség mutatkozik a bölcsődék tevékenységére, az általunk nyújtott gondozás-nevelés adta biztonságra, harmóniára.

A bölcsődéinkről elmondható, hogy esélyegyenlőséget biztosít a nehéz szociális háttérrel rendelkező gyermekek számára, fontos szerepet tölt be a szegénység okozta problémák kezelésében, segítséget jelent a családok számára a munkahely teremtés- illetve megtartás tekintetében. Ahhoz, hogy a szülő a munkahelyén lévő magas elvárásoknak meg tudjon felelni, nyugodtnak kell lennie a tekintetben, hogy gyermeke jó kezekben, biztonságban van.

A fenntartó – a helyi önkormányzat – határozza meg a napi nyitvatartási időt. Ennek értelmében minden bölcsőde reggel 6h-tól, este 18h-ig tart nyitva.

Kőbánya Polgármestere dönt az intézmények nyári-, ill. téli zárva tartásáról. A bölcsődék nyáron 2 turnusban, 5-5 hétre zárnak, melynek időpontjáról a szülők minden év február 20-ig értesítést kapnak. Nyári időszakban az ügyeleti rend alapján meghatározott módon fogadják a nyitva lévő bölcsődék a gyermekeket. (9. számú melléklet) Télen, karácsony és újév között 1 hétre zárnak be intézményeink, de ügyeletes bölcsőde mindig meg van jelölve.

3.1. A szolgáltató intézmény neve, székhelye, telephelyei:

Kőbányai Egyesített Bölcsődék
1108 Budapest, Újhegyi sétány 15-17.

A telephelyek neve, címe és férőhelyszáma:

Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde 1106 Budapest, Gépmadár u. 15.	96 férőhely
Kőbányai Cseperedők Bölcsőde 1102 Budapest, Szent László tér 2-4.	96 férőhely
Kőbányai Apró Csodák Bölcsőde 1105 Budapest, Zsivaj u. 1-3	72 férőhely
Kőbányai Apraja Falva Bölcsőde 1108 Budapest, Újhegyi sétány 5-7.	96 férőhely
Kőbányai Gyermeksziget Bölcsőde 1108 Budapest, Újhegyi sétány 15-17.	96 férőhely
Kőbányai Napsugár Bölcsőde 1104 Budapest, Mádi u. 127.	72 férőhely
Kőbányai Csillagfürt Bölcsőde 1103 Budapest, Vaspálya u. 8-10.	48 férőhely
Kőbányai Gyöngyike Bölcsőde 1101 Budapest, Salgótarjáni u. 47.	36 férőhely
Kőbányai Szivárvány Bölcsőde 1106 Budapest, Maglódi u. 29.	36 férőhely

Férőhely összesen: 648

3.2. A gyermekek felvételének rendje

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 22/2012. (V. 23.) Ök. rendelet III. fejezetének 11-12 § foglalja magában a felvétel rendjét, a felvételi kérelemhez csatolandó dokumentumokat.

A bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei, törvényes képviselői munkavállalás, vagy más ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozást, nevelést. A Gyermekvédelmi törvény is kiemeli az olyan kisgyermek felvételének szükségességét, akiknek szociális vagy egyéb ok miatt, egészséges fejlődésük érdekében szükséges a bölcsődei gondozás-nevelés.

Amennyiben a szülő GYED-en van gyermekével, illetve a nagyszülő van GYES-en unokájával, akkor bölcsődébe nem vehető fel.

A gyermek bölcsődébe történő felvételének kérelme önkéntes, a gyermek szülője, törvényes képviselője autonóm döntése alapján történik. A gyermek bölcsődei felvételét a szülő hozzájárulásával kérheti a védőnő, családgondozó, háziorvos, gyámhatóság, stb. A szülő a lakóhelyhez legközelebb eső bölcsődébe írathatja be gyermekét, de joga van megválasztani azt az intézményt, amelyre gyermeke nevelését, gondozását bízta. A gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője csak törvényben meghatározott esetekben kötelezhető a bölcsődei ellátás igénybevételére.

A bölcsődei felvétel egész évben folyamatos. Azonban minden évben május első hetében az óvodákhoz igazodóan zajlik a bölcsődei beiratkozás.

A beiratkozási héten történő bölcsődei jelentkezés mindig abban a bölcsődében történik, ahova a szülők gyermeküket vinni szeretnék. A bölcsődék nincsenek körzetesítve, a szülő választja ki a számára legmegfelelőbb intézményt.

Az évközben jelentkezők a Kőbányai Egyesített Bölcsődék Központjába kerülnek felvételre (1108 Újhegyi sétány 15-17, Tel: 262-1041), minden hétfőn 10.00-16.30-ig, valamint minden szerdán 8.00-16.00-ig, előzetes telefonon történő bejelentkezés alapján.

A bölcsődei felvételtől a bölcsődevezető dönt. Ha bölcsődei jelentkezés során, a bölcsődébe jelentkező gyermekek száma meghaladja a felvehetők számát, a bölcsődevezető elutasíthatja a felvételi kérelmet, de javasol másik bölcsődét, ahol még van üres hely, vagy úgynevezett "várólistára" kerülnek, ami azt jelenti, hogy az év folyamán kimaradt férőhelyekre bekerülhetnek.

A felvétel elutasításával szemben fellebbezésre van lehetőség, amit a szülő az egyesített bölcsődevezető felé tehet meg, a kézhezvételtől számított 15 napon belül.

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék munkaközössége megfogalmazott egy elbírálási szempontsort annak érdekében, hogy a Kőbányai Önkormányzat megnyugtatóan és egységesen értelmezve tudja biztosítani a kerület intézményeibe jelentkező bölcsődés korosztály elhelyezését. (11. számú melléklet) A szempontsor az Ök. rendeletének 11 § -ban és a gyermekvédelmi törvényben foglaltakkal van összhangban.

A gyermek bölcsődei felvételekor az ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) valamint a Kőbányai Egyesített Bölcsődék tagintézménye, mint a napközbeni ellátását biztosító intézmény, írásos megállapodást köt (10. számú melléklet).

A bölcsődei ellátás kerületünkben a Képviselő – Testület döntése értelmében ingyenes, nem kell gondozási díjat fizetni.

Fizetni az étkezés igénybevételéért szükséges, a megállapított térítési díj erejéig. A három- és többgyermekes családok, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek szakértői vélemény alapján 50%-os étkezési térítési díj kedvezményben részesülnek.

Az étkezési térítési díj befizetése minden esetben a tárgyhónapot megelőző hónapban történik, amelynek teljesítésére 3 féle módon van lehetőség:

- csekken történő befizetéssel, vagy
- átutalás formájában.

3.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek felvételének rendje

2008. szeptember 1-től a Fecskefészek Bölcsődében működik a kőbányai Korai Fejlesztő Központ, ahol sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését végzik, nem csak a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek számára, hanem ambuláns formában is. A folyamatosan magas kihasználtság is azt igazolja, hogy szükséges ezen ellátási formával foglalkoznunk.

2013. január 1-től jogszabályi változások miatt a bölcsőde korai fejlesztésben nem részesítheti, de gondozhatja - nevelheti a sajátos nevelési igényű gyermekeket. Az intézményünkbe járó gyermekek mindebből semmit sem vesznek észre, hiszen az előző évekhez hasonlóan a Kőbányai Fecskefészek Bölcsődében kapják meg a számukra szükséges fejlesztést, a már ismert gyógypedagógusoktól.

A felvétel rendje:

- Szükséges a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság (továbbiakban Szakértői Bizottság) javaslata. Amennyiben a szülő nem rendelkezik a Szakértői Bizottság javaslatával, a szakszolgálat a szülővel történő megbeszélést követően kezdeményezni fogja a vizsgálatot.
- A szülővel történő beszélgetés alkalmával a bölcsődében orvosi és gyógypedagógiai anamnézis készül.
- A gyermek állapotának felmérését – megfigyelés és az anamnézis alapján – dokumentálni kell.

A sajátos nevelési igényű gyermekek elhelyezési módjai a bölcsődében:

Teljes integráció: ép bölcsődei csoportban egy vagy két sérült gyermek helyezhető el. A sérült gyermek ellátása két ép gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg, így a csoportlétszám maximum 10 fő lehet.

Részleges integráció: a gondozási egység részeként kell kialakítani. Ebben az esetben a gondozási egységen belül az egyik szobában az ép gyermekek, a másik szobában pedig a sérült gyermekek vannak. Szükséges, hogy a napirend meghatározott részében a két gyermekcsoport együtt legyen. Részleges integrációban 6 gyermek vehető fel.

4. A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei, szempontjai és feltételei

4.1. Személyi feltételek

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV.30.) NM rendelet (a továbbiakban: R.) létszámminimumra vonatkozó 1. sz. melléklete rendelkezik arról, hogy a fenntartónak a bölcsődék számára milyen szakmai létszámot kell biztosítania.

A rendelettel összhangban, bölcsődéinkben dolgozó minden kisgyermeknevelő szakképzett, többen rendelkeznek főiskolai oklevéllel is. A főiskolai oklevéllel rendelkezők száma évről-évre emelkedik. Az önképzés támogatását fontosnak tartjuk, hogy minél magasabban kvalifikált kisgyermeknevelők neveljék- gondozzák a ránk bízott gyermekeket.

A szociális ágazatra vonatkoztatható jogszabályi kötelezettség nincs a fenntartóra nézve, a technikai dolgozók létszáma tekintetében.

Ezen ok miatt kidolgozásra került a Kőbányai Egyesített Bölcsődék engedélyezett létszámának új rendszere, ami különösképpen a technikai dolgozók létszámát tartalmazta.

A létszámok kialakításánál figyelembe vettük az élelmezésvezetők tekintetében a R. 1. sz. mellékletét, valamint a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet által kidolgozott „A Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai” c módszertani levelet.¹

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete a 123/2012. (III. 22.) KÖKT határozat alapján engedélyezte a Kőbányai Egyesített Bölcsődék technikai létszámát.

A fentieket szem előtt tartva a Kőbányai Egyesített Bölcsődék 9 intézményében 227,5 engedélyezett státusz van. Ebből:

- 1 fő Egyesített Bölcsődék Vezetője
- 1 fő Egyesített Bölcsődék Vezetőjének általános helyettese
- 9 fő bölcsődevezető
- 1 fő szakmai tanácsadó
- 6 fő függetlenített bölcsődevezető helyettes
- 116 fő gondozónő
- 1 fő (2*0,5) a két játszócsoportban dolgozó gondozónő
- 9 fő élelmezésvezető
- 9 fő szakács
- 27,5 fő konyhalány
- 28 fő takarítónő
- 7 fő mosó- vasaló
- 9 fő kézbesítő- házimunkás
- 1 fő gazdasági ügyintéző
- 1 fő munkaügyi előadó
- 1 fő adminisztrátor

¹ az alábbi linken érhető el: http://ncsszi.hu/szakmai-fejlesztes-1_23/modszertani-ajanlasok-2_59/gyermekevedelmi-4_237

4.2. A bölcsődék szervezeti kérdései

A bölcsődék szervezeti alapegységei a gyermekcsoportok. Egy bölcsődei csoportba, ha minden gyermek betöltötte a 2. életévét, akkor 14, ha 2 évesnél fiatalabb gyermek is van, akkor 12 fő vehető fel. A csoportokba való felvétel általában az egyes gyermekek életkora, egyéni fejlettségi szintje alapján történik.

A bölcsődei gyermekcsoportot 2 szakképzett gondozónő látja el. Két csoport képez egy bölcsődei egységet, amelybe maximum 28 gyermek vehető fel.

Az egység gyermekeit négy szakképzett gondozónő látja el, őket egységenként egy takarítói munkakörben foglalkoztatott technikai dolgozó segíti.

4.3. A bölcsődei gondozás-nevelés célja

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembe vételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést. Alapvető, hogy minden gyermek egyéni fejlődésének, biológiai szükségleteinek, érési folyamatának megfelelő, személyre szóló ellátást kapjon.

A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeinek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

A bölcsőde jelentős szociális, gyermek- és családvédelmi funkciót tölt be. Tartalmi munkájának jellegét tekintve gondozási, nevelési és személyiségfejlesztő funkciója a legmeghatározóbb, hiszen a korosztály életkorából adódó sajátossága, érzékenysége és sérülékenysége magas szintű pedagógiai és pszichológiai felkészültséget igényel.

A bölcsődei szakmai programot mindezek figyelembevételével határoztuk meg.

Mind a kilenc bölcsődében a jól képzett kisgyermeknevelői gárdával törekszünk a gyermekek szakszerű, magas színvonalú ellátására, a harmonikus pszichoszomatikus fejlődés elősegítésére. Célként fogalmazódik meg a gyermekek önálló tevékenységének elősegítése, az óvodai élethez való alkalmazkodás megkönnyítése.

4.4. A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei:

➤ *A családi nevelés elsődlegességének tisztelete*

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében, gondozásában, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

➤ *A gyermeki személyiség tiszteletének elve*

A gyermeket- mint fejlődő személyiséget- kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítség igénye, ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés-gondozás a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a

kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

➤ *A nevelés és gondozás egységének elve.*

A nevelés és gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

➤ *Egyéni bánásmód elve*

A gondozónő meleg, szeretetteljes odafordulással, figyelembe véve a gyermek egyéni és életkori sajátosságait, hangulatát, fejlettségét, segíti a gyermek fejlődését. Valljuk, hogy a szakmai munka minősége nagyban függ attól, hogy ez az elv maradéktalanul megvalósuljon.

Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A gondozónő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek, vallási, nemzeti, etnikai, kulturális hovatartozását és a lehetőségek szerint segíti az identitás tudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és más kultúra, hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

➤ *Biztonság és stabilitás elve*

A gyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját” gondozónő rendszer, felmenő rendszer, csoport és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az alkalmazkodást, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

➤ *Az aktivitás, az önállóság elősegítésének elve*

A biztonságos környezet megteremtése, elég idő biztosítása a próbálkozásokhoz, ösztönzés, elismerés, szeretet, feltétel nélküli elfogadás, empátia, fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A bizalom a gyermekben, hogy képes megtenni bizonyos dolgokat, azaz kompetens, nagymértékben elősegítik az önállósági törekvéseket.

A gondozónő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével a tapasztalatok feldolgozásának segítésével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

➤ *Az egységes nevelő hatások elve*

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek - a közöttük levő személyiségbeli különbözőségek tiszteletben tartásával - a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői

gyakorlatukat egymáshoz közelítik, majd az egységes nevelői elvárásokat közvetítik a gyermekek felé.

4.5. A bölcsődei nevelés- gondozás feladatai

A bölcsődei nevelés- gondozás feladata a családban nevelkedő kisgyermek napközbeni ellátásának biztosításával 20 hetes- 3 éves korú egészséges és 20 hetestől 6 éves korig sajátos nevelési igényű gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, az optimális fejlődés elősegítése.

Amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

Mindegyik bölcsőde saját konyhával rendelkezik, így lehetőség van arra, hogy a különböző ételallergiában és anyagcserezavarban szenvedő gyermekek speciális ételmezését biztosítsa.

❖ *Egészségvédelem, egészséges életmód megalapozása*

Fontos a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása, egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése.

A saját konyhával rendelkező bölcsődék, könnyen megvalósítják a korszerű táplálás elveit, ami a megfelelő mennyiségű és minőségi étrend kialakításával nagyban hozzájárul az egészséges testi fejlődéshez.

A mozgás igény kielégítése érdekében kiemelkedő szerep jut a szabad levegőn történő játéknak, aminek érdekében fokozott figyelmet fordítunk az udvari mozgásfejlesztő játékok beszerzésére, a megfelelő tér biztosítása mellett.

❖ *Az érzelmi fejlődés és a szocializáció fejlődése*

A kisgyermek szocializációjának elsődleges színtere a család, itt érik az első érzelmi hatások, itt tanulja meg az alapvető emberi értékeket. A későbbiekben, úgynevezett másodlagos szocializációs tényezőként lépnek be, a tágabb környezeti hatások, köztük a bölcsőde is. Itt a társas kapcsolatok megjelenésével, megtanulja a gyermek az együttélés szabályait, a helyét a bölcsődén illetve a csoporton belül, ami későbbi életrészekben az identitástudat alapjait képezi. Fontos, hogy a családi környezetet követően, az első találkozási pontja a tágabb környezettel, egy meleg, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó színtér legyen, ezért hangsúlyt kell tenni a bensőséges gondozónő- gyermek kapcsolat kialakulására. Fontos az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élési helyzetében, az én tudat egészséges fejlődésének segítése. Bölcsődéink erre törekednek.

❖ *A megismerési folyamatok fejlődésének segítése*

A gyermek az őt körülvevő világot elsősorban játékan keresztül ismeri meg, ami alapvető, bensőből motivált tevékenysége. A gondozónő feladata, hogy a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségét biztosítsa, a kialakított nevelési légkörnek köszönhetően az önálló aktivitást és kreativitást támogassa. Tudatosan figyelve arra, hogy közben bősz, adekvát, a gyermek értelmi fejlettségéhez igazodó ismeret adjon, a közös tevékenység során élményeket, viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtson, a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását segítse. A gyermek tevékenységét támogató- bátorító odafigyeléssel kísérje, megerősítse, egyes helyzetekben az önkifejezés lehetőségeit teremtsen meg.

4.6. A bölcsődei élet megszervezésének elvei

■ *Kapcsolattartás a szülőkkel*

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről. A tájékoztatásnak mindig őszintének, hitelesnek, személyes hangvételűnek, etikai szempontból megfelelőnek, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartónak kell lennie. A kapcsolattartásnak több formája van:

- nyílt napok
- családlátogatás

Célja: a családdal való kapcsolatfelvétel, a beszoktatást megelőzően, a gyermek otthoni környezetben való megismerése. Jelentősége: az ismert otthoni környezetben a szülők többsége nyitottabb, a kötetlen beszélgetés alatt több információt elmond a gyermeke szokásairól. Mindezt a gondozónő láthatja maga is, ami a későbbiek során nagy segítséget jelenthet, tapasztalhatja a gyermek családban elfoglalt helyét. Fontos a gondozónő hitelessége, a szakmai felkészültsége.

- szülői értekezletek és szülőcsoportos beszélgetések

A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetencia érzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a viselkedés repertoár bővítésére. A gondozónőktől kapott indirekt megerősítések jó irányba befolyásolják a szülők nevelési szokásait.

- beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor
- időpont egyeztetést követő egyéni beszélgetés

- szervezett programok /gyermeknap, bölcsődei kóstoló, stb./

Ezek a közös élmények, az emberi kapcsolatok és tapasztalatok, a tájékozottság gyarapításával nagymértékben hozzájárulhatnak a szülői kompetencia fejlődéséhez, a családi nevelésnek és a gyermek fejlődésének segítéséhez.

- kreatív délutánok
- üzenő füzet
- hirdetőtábla

■ *Szülővel történő fokozatos beszoktatás*

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének alkalmazása, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A szülő jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a gondozónő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezete elfogadásában, megkönnyíti a beilleszkedést, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket.

■ *„Saját gondozónő” rendszer*

A saját gondozónő rendszer a személyi állandóság elvén működik. A saját gondozónő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartalma alatt a gondozónője. Ezáltal több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a saját gondozónő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

▪ *A folyamatos és rugalmas napirend feltételeinek megteremtése*

A jól szervezett folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

4.7. A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzeteinek megvalósítása

A gondozás, öltözködés, tisztába tevés, WC használat, kézmosás, étkezés, és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A **gondozás** bensőséges interakciós helyzet gondozónő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a gondozónő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel.

A **játék** a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segíti a gyermeket a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az érzelmi, az értelmi, és a szociális fejlődést. A gondozónő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A játék ad elsősorban lehetőséget a társkapcsolatok fejlődéséhez.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt **mondókázás, éneklés**, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet.

A **vers, mese** nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szocializáció fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre.

Az **alkotó tevékenység** során az öröm forrása maga a tevékenység- az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás- nem az eredmény. A gondozónő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Csecsemő- és kisgyermekkorban a **mozgás** alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik mozgásuk.

A bölcsődei nevelés- gondozás területén a **tanulás** fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat tanulás, amely

tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, illetve tevékenységbe ágyazottan történik. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a gondozónő- gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

5. A bölcsődék bemutatása

5.1. **Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde** 1106 Bp. Gépmadár u. 15.

A Fecskefészek Bölcsőde az Őrs Vezér tere mellett, Kőbánya Zuglóval határos részén fekszik lakótelepi környezetben. Az intézmény feladatai közé tartozik 2008.szeptember 1.-óta az egészséges gyermekek mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása nevelése teljes, ill. részleges integrációban. A különös gondoskodást igénylő gyermekek fejlesztését a pedagógia szolgálat gyógypedagógusai végzik. A bölcsőde építészeti kialakítása szakmai szempontoknak megfelel, a jól belátható korszerűen felújított fürdőszoba, a csoport szobák speciális kialakítása lehetővé teszi a plusz feladat elvégzését.

Az egészségmegőrzés érdekében só szoba is működik a bölcsődében valamint biztosítottak a feltételek arra, hogy ebéd után a gyermekek a levegőn aludjanak.

Ebbe a bölcsődébe több iskolából is érkeznek tanulók gyakorlati idejüket letölteni. A kerületi továbbképzéseket itt tartjuk,

Prevenációs jelleggel látornát vezettek be a gyógypedagógusok közreműködésével a fiziológiás lúdtalp, bokasüllyedés és „x” térd korrekciója, valamint ezek kóros formájának megelőzése céljából. A gyógypedagógusok állították össze a feladatsort, felkészítették a gondozónőket, akik a gyermekekkel a csoportban játékos torna keretében gyakorolják azt.

A gyermekeket szakképzett kisgyermeknevelők gondozzák, nevelik, közülük egyre többen rendelkeznek gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel.

5.2. **Kőbányai Napsugár Bölcsőde**
1104 Bp. Mádi u. 127.

A bölcsőde 1976 óta működik családi, esztétikus környezetben. A tárgyi feltételek biztosítják a kiemelkedő szakmai munka lehetőségét. Minden szempontból jól felszerelt, igényesen berendezett, kialakított bölcsőde.

3 gondozási egységből, 6 csoportszobából áll. 72 gyermek fogadására alkalmas. Világos, tágas csoportszobáikban a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelő színes játékkészlettel biztosítják a nyugodt, szabad játék lehetőségét.

Mindhárom egységnek külön elkerített udvarrésze van. Az időjárás függvényében sokat tartózkodnak az udvaron, ahol lehetőség van többféle mozgásra, homokozásra, pancsolásra, valamint lehetőség van a levegőn való alvásra is.

A bölcsődébe járó gyermekek ősztől-tavaszig térítésmentesen, rendszeresen járnak a „Sóbarlangba”, melynek speciális levegője megelőző, gyógyító hatást fejt ki. A felső légúti megbetegedésben szenvedőknek különösen ajánlott.

Rossz idő esetén a tornaszobában elégíthetik ki mozgásigényüket.

A bölcsőde gyakorló terület több iskolából érkeznek tanulók.

Elsődleges céljuknak tartják, hogy a szülőket megnyerjék ahhoz, hogy a gyermek és gondozónő kapcsolata harmonikus legyen. A szülők fokozatos, a bölcsődei életbe való bevonásával szeretnék elérni, hogy bizalommal, forduljanak a gondozónők felé, ezáltal kölcsönösen együttműködő kapcsolatot alakíthassanak ki, a rájuk bízott gyermekek minél magasabb szakmai színvonalon való ellátása érdekében.

5.3. **Kőbányai Apraja Falva Bölcsőde**
1108 Bp. Újhegyi sétány 5-7.

Az Apraja Falva Bölcsőde 1978-ban épült, bölcsőde céljára. Így kialakítása ideális, a szakmai elvárásoknak megfelel. A néhány éve a közelben épült lakópark kisgyermekes családjai nagy számban igénylik az ellátást ebben a bölcsődében.

Az épület jó állapotú, igényesen felszerelt és berendezett mind a gyermekek elhelyezésére szolgáló helyiségek, mind a felnőtteket kiszolgáló részek.

Az intézmény 4 gondozási egységből áll, ahol 8 csoportszoba található. Egy csoportszobában 2012 szeptemberétől a kisgyermeknevelők a *Montessori Mária* által megalkotott *pedagógiai módszerekkel* és az általa kifejlesztett eszközökkel gondozzák, nevelik a csoportba járó gyermekeket.

A csoport a hagyományos szakmai elvárásokat figyelembe véve alakította ki az adott korosztály számára megfelelően integrált metodikát.

Az aulában mozgásos tevékenységre van lehetőségük a gyermekeknek. A tárgyi feltételek adottak ahhoz, hogy a gyermekek a levegőn aludjanak.

A bölcsődében játszócsoport is működik, ahol a gyermekek szüleikkel együtt játszhatnak. Igény szerint ebédet is biztosítunk a gyermekek számára a bölcsődében, amennyiben az ebéidő alatt is itt tartózkodnak. A szolgáltatás óradíja, és az ebéd térítési díja az Ök. rendeletben szabályozott.

A játszócsoport koordinálását egy kisgyermeknevelő végzi 4 órában.

A Játszócsoporthoz nyitva tartási rendje:

Hétfő:	15 ^h -18 ^h
Kedd:	9 ^h -13 ^h
Szerda:	9 ^h -18 ^h
Péntek:	9 ^h -13 ^h

Időszakos gyermekfelügyelet

Az „Összefogás Kőbánya családjaiért” program Időszakos Gyermekfelügyeleti szolgáltatás igénybevételére ad lehetőséget bölcsődénkben.

A szolgáltatás célja: alternatív, rugalmas napközbeni gyermekfelügyelet létrehozása, melynek segítségével a Kőbányán élő anyukák könnyebben tudnak majd visszatérni a munkaerőpiacra, tudják intézni ügyes-bajos dolgaikat.

A szolgáltatás a pályázat által támogatott időszak alatt díjmentesen vehető igénybe. Az étkezésért az Ök. rendelet értelmében díjat kell fizetni, amennyiben a szolgáltatás igénybevételének időpontja étkezési időbe esik. (Házirend a 2. sz. mellékletben található.)

Az Időszakos Gyermekfelügyelet nyitva tartási rendje:

Hétfő:	7 ^h -15 ^h
Kedd:	15 ^h 19 ^h
Csütörtök:	8 ^h 18 ^h
Péntek:	8 ^h 15 ^h

5.4. Kőbányai Gyermeksziget Bölcsőde 1108 Bp. Újhegyi sétány 15-17.

Bölcsődénk 1977-ben nyitotta meg kapuit a napközbeni kisgyermekellátást igénylő családok részére. Az Újhegyi lakótelep felépülése tette szükségessé az ideköltöző családok számára óvoda-bölcsőde komplexumok létrehozását.

Jelenleg 96 férőhelyen, négy gondozási egységben fogadjuk a hozzánk jelentkező gyermekeket. A négy gondozási egységből, nyolc csoportszobából áll.

Egy egységen belül két csoportszoba és egy fürdőszoba található. Valamennyi egység alkalmas a különböző életkorú gyermekek fogadására, így a felmenő rendszer megoldott.

Csoportszobáink sajnos elég kis alapterületűek, de igyekeztünk úgy berendezni, hogy a gyermekek számára elegendő hely legyen a különböző játéktevékenységekhez. A gyermekek fejlettségéhez igazodva fodrász-, zöldséges- és babasarkok kerültek kialakításra. Ezek a sarkok jól elkülönülnek a konstruáló vagy nagymozgást végző gyermekek játszóterületétől.

A játékkészlet kialakításakor arra törekedtünk, hogy változatos, többféle érzékszervet fejlesztő, a gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő, aktivitást serkentő játékeszközöket szerezzünk be. A mozgásos, konstruáló és szerepjáték kellékei többféle anyagból készültek. A gyermekek számára lehetőség van különböző kreatív tevékenységek végzésére (pl. rajzolás különböző eszközökkel, festés, gyurmázás, tépés, ragasztás, vágás), ezáltal is a finom motorikus mozgás fejlődésének elősegítésére törekszünk.

Az udvaron az uniós szabványnak megfelelően telepített játszóeszközök vannak, amelyek a gyermekek nagymozgásos igényeinek kielégítését szolgálják. A nyári melegben való kellemes hűsölést terebélyes lombkoronájú fák biztosítják, ezen felül 2 db udvari vízpermetező teszi lehetővé a kellemes időtöltést.

Bölcsődénkben 2010 óta „sószoza” működik, mely nagyon hatékony a felső légúti betegségek megelőzésére, illetve kezelésére. A gyermekek beosztás szerint, heti 2-3 alkalommal, 20 percet töltenek a sószózában.

Az egészséges életmódra nevelés keretében a gyermekek táplálására nagyon odafigyelünk. Központi étlapunkat a kerületben dolgozó ételmezésvezetők, dietetikusok állítják össze a szakmai előírásoknak megfelelően. Naponta többször, többféle gyümölcssel, zöldséggel kínáljuk meg a gyermekeket, ezzel is elősegítve egészséges fejlődésüket. Saját főzőkonyhával rendelkezünk (a fölöttünk található óvodát is mi ételmezzük), ami a HACCP előírásoknak megfelel. Az itt készült ételek minőségileg és mennyiségileg is kifogástalanok.

Tanbölcsődéként működünk, kisgyermeknevelőink tudásuk legjavát adva igyekeznek a nálunk tanulókat felkészíteni a bölcsődei feladatokra.

Lényeges számunkra a bölcsőde és a családok partneri kapcsolatának kiépítése, mélyítése. Ezt a célt szolgálja, hogy lehetőséget biztosítunk a bölcsődével való előzetes ismerkedésre, gondozónőink a gyermek intézménybe kerülése előtt a családokat otthonukban meglátogatják, illetve a szülővel történő fokozatos beszoktatás is. Ünnepi rendezvényeinket (karácsony, farsang, gyermeknap stb.) nyitott formában, a szülőkkel közösen tartjuk. Munkánkat valódi szakmai elhivatottsággal végezzük a gyermekek és a családok szolgálatában. Tevékenységünk legfőbb motiváló tényezője a szeretetteljes odafordulás, gyermeki személyiség tisztelete, a családok és intézményünk értékrendjének összehangolása, az egymás iránti megbecsülés, a következetesség és a feltétel nélküli elfogadás áll.

5.5. **Kőbányai Cseperedők Bölcsőde** 1102 Bp. Szent László tér 2-4.

A bölcsőde Kőbánya központjában, a Szent László templom és a Polgármesteri Hivatal szomszédságában található.

A bölcsőde 96 férőhellyel működik. A gyermekek napközbeni ellátását nyolc csoportszobában szakképzett kisgyermeknevelők biztosítják.

Munkatársaink folyamatosan részt vesznek szakmai továbbképzéseken, gazdagítják szakmai tudásukat.

Bölcsőde udvarán ősfák lombkoronája alatt a meleg nyári napokon is élvezhetik a gyerekek a szabad levegőn való játék örömét.

Felső légúti megbetegedések megelőzéseként, somadrin szoba rendszeres használatát biztosítjuk a hozzánk járó kisgyermekeknek.

A gyermekek nagymozgás fejlődését jól felszerelt tornaszoba is segíti.

A bölcsődénkbe járó kisgyermeknek egészséges étkezését felújított, korszerű konyhatechnológiával kialakított főzőkonyhánk biztosítja.

Szeretnénk a szülőket bevonni a bölcsőde életébe, nyílt napok szervezésével, közös rendezvényekkel. Hagyományainkat ápolva, nagyobb ünnepeinkről együttesen megemlékezve.

Bölcsődénkben a gyerekeket szeretetteljes légkörben, az egyéni bánásmód elvét követve sajátítják el a közösségi élet szabályait. Zene, versek és mondókák segítségével, az alkotás örömeivel ismerkednek környezetükkel, az őket körülvevő világgal.

5.6. Kőbányai Gyöngyike Bölcsőde
1101 Bp. Salgótarjáni út. 47.

Kőbánya VIII. ker. felöli szélén található a Gyöngyike Bölcsőde, 3 emeletes téglapítésű házak környezetében.

A kerület legrégebb bölcsődéje, adaptált épületben működik 1940-től. Az 1990-es évek végén az Önkormányzat felújította, korszerűsítette, figyelembe véve a mai előírásokat.

A szakképzett gondozónők 3 csoportszobában szeretettel, meleg, biztonságot nyújtó légkör megteremtésével gondozzák, nevelik a gyermekeket.

A dolgozók barátságos, otthonos környezetet alakítottak ki. A bölcsőde tárgyi felszereltsége jó, bőséges. Az eszközök beszerzése során célunk, hogy a gyerekek minél több tevékenység eszközeihez hozzájuthassanak.

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, kiszámíthatóságot, aktivitást, önállósodást.

A gondozás- nevelés valamennyi helyzetében igyekszünk lehetőséget biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, fejlettségének pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen a személyi, tárgyi környezetével, úgy hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

Az intézmény belső, szélvédett udvarral rendelkezik, kerti játszóházzal, homokozóval, mozgásfejlesztő játékokkal van felszerelve. A kert nem közvetlenül kapcsolódik a szobákhoz, ahol a gyermekek minden csoportból együtt játszanak. A játszóudvarra pancsoló kialakítására került sor.

Hogy milyen egyéniség válik valakiből, az függ az otthoni körülményeitől és elsődlegesen attól a kapcsolattól, amely a vele közvetlenül foglalkozókkal, - szülő, gondozónő - alakul ki. Az intézményi elhelyezés csak akkor fogadható el a kisgyermek számára, ha az nem akadályozza a szülő- gyermek bensőséges kapcsolat fennmaradását és biztosítja az otthoni és intézményi nevelés összhangját.

5.7. Kőbányai Csillagfürt Bölcsőde
1103 Vaspálya u. 8-10.

Kőbánya Városcsopontban, a Liget tér közvetlen közelében tízemeletes házak tövében helyezkedik el a Csillagfürt Bölcsőde.

Családias légkörrel, 4 csoportszobában, 8 szakképzett gondozónő gondozza-neveli a gyermekeket. A szakdolgozók mérhetetlen szeretettel, odaadással és felelősséggel gondozzák-nevelik a ránk bízott kisgyermeketeket.

Csoportszobáink tágasak, színesek, világosak. A gyermekek korának, fejlettségének megfelelő, minőségi és változatos játéktevékenységet biztosító játékok várják a konstruáló, alkotó vagy épp szerepjátékot játszó gyermekeket. Hangsúlyt fektetünk arra is, hogy egyre

több természetes alapanyagú játék, kiegészítő legyen a gyermekek környezetében. Bútorzat is a gyermekek méreteinek megfelelő, biztonságuk érdekében lekerekített szélekkel ellátva. Átadóink igényesen kialakított sarokpadokkal (alatta cipőtartóval) és zárható öltözőszekrényekkel rendelkezik.

Intézményük nagy alapterülettel rendelkezik annak ellenére, hogy csak négy csoportszobában fogadunk gyermekeket. Udvaruk-férőhelyük arányát tekintve az egyik legnagyobb a kerületben. Mozgásfejlődésüket mászó, kúszó, ugró, csúszó és pattogó játékok segítik. Természetesen a szabad levegőn is biztosítjuk az alkotó, építő és utánozó játékok teljes repertoárját.

Az egészség megőrzésére nagy figyelmet fordítunk, sőt a felső légúti megbetegedések megelőzése érdekében ősztől-tavaszig hetente két alkalommal 20-20 percet töltenek a Sommadrin sószobában a gondozónőikkel a gyermekek. Itt asztali játékokkal, sok verssel és mondókával erősödik a gyermekek immunrendszere.

Legfontosabb feladatának a bölcsődevezető a szakmai irányelvek betartása és betartatása mellett azt tartja, hogy a dolgozókból jó csapatot alkosson a gyermekek és a családok érdekében. Ha a kollegák egymásra épülő feladataikat, kölcsönös megbecsüléssel és egymás munkájának elismerésével végzik, akkor kevesebb terhet és több örömet jelent számukra. Ennek áldásos hatását megérzi az egész közösség, a gyermekek, sőt a családok is. Szeretnénk a bensőséges, családi és e mellett magas színvonalat nyújtó bölcsődénk kialakítását folytatni, megerősíteni és emelni. Ehhez a Szülőkhöz egyenrangú félként kívánnak fordulni, közösen elősegíteni a gyermekek mind testi, mind szellemi, lelki fejlődését.

5.8. **Kőbányai Apró Csodák Bölcsőde** 1105 Bp. Zsivaj u. 1-3.

Az Apró Csodák Bölcsőde a Zsivaj utcában található közel Kőbánya központjához. Lakótelepi házak veszik körül. Az épület szépen felújított, szigetelt és újjak a nyílászárók.

A bölcsődei alapellátást 3 gondozási egységben 72 férőhelyen biztosítják és rendelkezik sószobával. Az épület pavilon rendszerű, minden egységhez tartozik átadó, fürdőszoba és két világos, színes gyermekszoba.

A szobák közvetlenül az udvari játszótérre nyílnak. A bölcsőde udvara tágas, füvesített, bőséges lehetőséget kínál a gyermekeknek a mozgásra, a különböző játéktevékenységekre és ismeretszerzésre. Jól felszerelt, mozgásfejlesztő eszközökkel ellátott játszóudvaron játszhatnak, és nyáron a pancsolás örömeit élvezhetik a gyermekek.

Kiemelt feladatnak tekintik a bölcsőde esztétikus környezetének megóvását, ahol a gyermekek jó hangulatú, nyugodt légkörben töltheti el napjaikat. Fontos a szülőkkal való kommunikáció minősége, információ csere, ezen belül a szülőcsoportos megbeszélések megtartása.

Játszócsoport

A bölcsődében játszócsoport működik, ahol a szülőkkal együtt fogadják a gyermekeket a bölcsőde által meghatározott nyitvatartási időben. A kisgyermeknevelő szerepe itt megváltozik: ő a háziasszony a csoportban, a gyermekeket a szülei gondozzák.

A játszócsoport lehetőséget teremt arra, hogy a kedvező körülmények között játszhassanak a gyermekek együtt, barátkozhassanak egymással, a szülők beszélgethessenek egymással, kicserélhessék tapasztalataikat. Tanácsot, segítséget kérjenek a kisgyermeknevelőtől, beszélgethessenek a kisgyermeknevelés-gondozás, egészséges életmód, étkezés területének szakembereivel.

Igény szerint ebédet is kapnak a gyermekek itt. A szolgáltatás és az ebéd díját az Ök. rendelet tartalmazza.

A Játszócsoporthoz nyitva tartási rendje:

Hétfő:	9 ^h -13 ^h
Kedd:	15 ^h -18 ^h
Csütörtök:	9 ^h -18 ^h
Péntek:	9 ^h -13 ^h

Időszakos gyermekfelügyelet

A bölcsőde az alapellátás mellett családtámogató szolgáltatást, időszakos gyermekfelügyeletet szervez, mely szolgáltatás a bölcsődei nevelés – gondozás alapprogramjában rögzített szakmai elvekhez igazodik. Az időszakos gyermekfelügyelet lehetőséget biztosít a családok számára, hogy akár egy-egy órára is szakképzett kisgyermeknevelők felügyeletére bízassák gyermeküket, a szülő és a bölcsőde között létrejött megállapodás alapján.

A gyermek felügyelet a pályázat támogatási ideje alatt ingyenes, csak a bölcsődei étkezési díjat kell kifizetni, amikor valamelyik étkezés idejében is bent tartózkodik a gyermek. A szülő előzetes bejelentkezés alapján kérheti, a szolgáltatást. Az intézményen belül az időszakos gyermekfelügyelet házirendje érvényes (2. számú melléklet).

Az Időszakos Gyermekfelügyelet nyitva tartási rendje:

Hétfő:	15 ^h -19 ^h
Kedd:	7 ^h -15 ^h
Szerda:	8 ^h -18 ^h
Péntek:	9 ^h -13 ^h

5.9. Kőbányai Szivárvány Bölcsőde 1106 Bp. Maglódi u. 29.

Az intézmény 1994 óta üzemel önkormányzati fenntartású gyermekintézményként, jelenleg 36 férőhellyel működik. Szakképzett gondozónők a kétszintes épület három csoportszobájában fogadják a gyermekeket. Két csoportszoba az emeleten található, a kerthez ki kell menni a gyermekekkel az utcára.

Ennek ellenére jól megoldották a szakdolgozók a gyermekek felügyeletét, a folyamatos napirend kialakítását.

Kint altatásra az egyik csoportszoba teraszán van lehetőség. Só szoba is rendelkezésre áll.

Fontosnak tartják a családokkal való szoros kapcsolat kialakítását. Ehhez szükséges a családlátogatások, szülőkkel történő fokozatos beszoktatás jó megszervezése. A családokkal való együttműködés segíti a gyermekek beilleszkedést a bölcsődei közösségbe

*„Van öröm, mely soha nem apad,
S ez az öröm: add másoknak magad!
Míg élsz, magadat mindig adhatod,
Adj jó szót, vigaszt, s ha van falatot.
Derűt, tudást, vagy békülő kezet,
Mindez tied! Add másnak –
s nézheted,
hogy nő vetésed, hozva dús kalászt,
meggazdagítva lelked asztalát.
S csoda történik: minél többet adsz,
Te magad annál, gazdagabb maradsz”*

(ismeretlen költő verse)

6. Kiemelt szakmai feladatok

6.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása-nevelése

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról megfogalmazza, hogy a fogyatékos embernek joga van a képességeinek fejlesztését, szinten tartását, a társadalmi életben való részvételét, önálló életvitelének elősegítését szolgáló rehabilitációhoz.

2012-ig a 0-6 éves sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődében történő rehabilitációs és rehabilitációs célú nevelésére és gondozására, valamint korai fejlesztésére egyaránt lehetőséget adott a gyermekvédelmi- és a közoktatási törvény is.

A sajátos nevelési igényű gyermekek *korai fejlesztése, fejlesztő felkészítése* a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint 2012. december 31-ig folyhat bölcsődei gondozás-nevelés keretein belül, azon túl kizárólag a szakszolgálatok végezhetik.

Ennek értelmében 2103. január 1-től a bölcsőde a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációját és rehabilitációját nem, kizárólag nevelését-gondozását végezheti. Esetünkben ez jelentős változást nem jelent, mivel a hozzánk járó gyermekek ill. az ambuláns ellátást igénylők egyaránt továbbra is a Fecskefészek Bölcsődében kapják meg, változatlan feltételekkel és minőségben a számukra szükséges fejlesztést.

Fenntartói támogatással 2001. szeptember 1-től a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása két tagintézményben (Apró Csodák és a Csillagfürt Bölcsődében) történt, majd az ellátás iránt jelentkező további igények kielégítése, valamint a humán erőforrás hatékonyabb kihasználása érdekében *2008 szeptemberétől* létrejött a *Fecskefészek Bölcsődében a Korai Fejlesztő Központ*. A Fecskefészek Bölcsőde három csoportszobájában részleges integrációban, öt csoportszobában pedig teljes integrációban történik a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása-nevelése.

Az elmúlt évek alatt arra törekedtünk, hogy a legmegfelelőbb ellátást biztosítsuk a sajátos nevelési igényű gyermekek számára. Céljaink között szerepel, hogy a Korai Fejlesztő Központban nevelkedő eltérő fejlődésmenetű gyermekek képessé váljanak létszükségleteik önálló vagy segítséggel történő ellátására, emberi kapcsolatok létesítésére és fenntartására, a korosztályuknak megfelelő társadalmi elvárások teljesítésére.

Fontos szempont, hogy elősegítsük a fogyatékos emberekkel szembeni, a jövőben kívánatos magatartásformák kialakítását, azaz az elfogadást, a megértést, a nyitottságot, az együttműködést, az egyenrangúságot, az önzetlen segítségnyújtást, a pozitív diszkrimináció elfogadását. Mindezek kialakításának megkezdésére, alapjaik lerakására a bölcsőde a legalkalmasabb intézménytípus, mivel a gyermekek életében ez az első szocializációs nevelési intézmény.

Ebben az életkorban a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésbeli különbsége, egészséges társaikhoz képest a legkisebb, sok esetben a megfelelő fejlesztési móddal a különbség minimalizálható, esetleg teljesen eltüntethető. A korai fejlesztést kapó gyermek utolérheti társait. Az a gyermek, aki a szükséges korai fejlesztést nem kapja meg, egyre nagyobb mértékben lemarad a kortársaitól. A fejlődésbeli különbség - hasonlóan egy kinyíló ollóhoz - egyre növekvő mértékű lesz, és a gyermek felzárkóztatása egyre nehezebb.

Fontosnak tartjuk a bölcsődei ellátásban részesülő egészséges gyermekek fejlődésének nyomon követését, szűrését. A spontán integráció kiküszöbölhetetlen, hiszen nem minden sérülésnek vannak egyértelmű jelei születéskor. Sok probléma a fejlődés előrehaladtával kerül felszínre.

Az eltelt évek alatt a kerület bölcsődéiben dolgozó kisgyermeknevelők számos esetben jelezték, ha egy gyermek fejlődésében elmaradást, eltérést tapasztaltak. A 0-3 éves korosztályú gyermekek fejlődési sajátosságairól nagy gyakorlattal rendelkeznek, így az esetek nagy százalékában jelzéseik megalapozottak voltak, és a gyermekek megfelelő fejlődésük érdekében különleges ellátásra szorultak.

A szülői beleegyezést követően az egyik gyógypedagógus megfigyeli a gyermeket csoportjában, kisgyermeknevelője társaságában. Fontos, hogy a gyermeket a saját, jól ismert közegében figyeljék meg, hiszen ha ismeretlen emberként egy ismeretlen közegben vizsgálunk egy 0-3 éves korú gyermeket nem feltétlenül kapunk valós képet a képességeiről. Amennyiben a megfigyelés megtörtént, arról feljegyzés készül, ami javaslatot tartalmaz a továbbiakra nézve, pl.: orvosi vizsgálat, képességvizsgálat. A döntést a szülő hozza meg, hogy milyen irányba indul el gyermekével.

Azon gyermekek számára, akiknek szülei nem igénylik a napközbeni kisgyermekellátást, vagy más bölcsődébe járnak, de fejlesztésre szorulnak, *ambuláns ellátás* keretében biztosítjuk a korai fejlesztést, fejlesztő felkészítést a Kőbányai Korai Fejlesztő Központban.

Az ambuláns ellátás arra a problémára ad választ, hogy egyre növekedett azon csecsemőkorú gyermekek száma, akik mozgásfejlesztést igényelnének és a szülei otthon tartózkodnak velük. Óriási hozama ennek az ellátásnak, hogy az ilyen problémával érkező és más sérültséggel nem rendelkező gyermekek esetében, az időben elkezdett fejlesztésnek köszönhetően a gyermekek 1-2 éven belül utolérik ép társaikat és mindenfajta hátrány nélkül folytathatják tovább életüket.

Természetesen az ellátottak között nagyobb gyermekek is vannak, akiknek szülei otthon vannak gyermekükkel, az ellátást így ingyenesen és kerületen belül kaphatják meg, ami több szempontból is nagy segítség a családoknak. Egyrészt az sni gyermekek utaztatása nem könnyű feladat számukra, másrészt anyagilag is óriási segítség az ingyenes és közeli ellátás, nem utolsósorban időkímélő.

Az ambuláns ellátás bővítésére a *Tárguló világ* című TÁMOP pályázat keretén belül volt lehetőségünk. Szakmai munkánk elismeréseként, olyan nagy múltú intézménytől, mint a Zuglói Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény kaptunk ismételt felkérést egy újabb közös konzorciumi munkára.

A TÁMOP-3.1.6-11/3-2011-0004 „Tárguló világ” című pályázat, keretei közt lehetőségünk van szolgáltatásaink bővítésére.

- Eszközkölcsonzési szolgáltatásunk 2012 novemberétől indult, ennek keretében az intézményünkbe járó gyermekek szülei kikölcsönözhetik a fejlesztő játékokat, melyek használatát műhelymunka keretein belül elsajátíthatták. Az eszközkölcsonzéshez készült protokoll az intézetben folyó jó gyakorlatok részévé vált.
- A pályázat keretén belül valósult meg a Kőbányai Fecskefészkek Bölcsőde Korai Fejlesztő Központ egyik nagy fejlesztőtermének a szenzoros integrációs terápiához szükséges eszközökkel történő felszerelése, és ezzel egy időben minden gyógypedagógus elvégzi a terápia alkalmazásához szükséges tanfolyamot.
- A pályázat részeként lehetőségünk adódott az ambuláns ellátás bővítésére is.
- 2012 októberétől minden hónapban megrendezésre kerül a szülőklub, ami lehetőséget teremt a társadalmon belüli elfogadás elősegítésére, mind a tervezett témáknak, mind

annak a ténynek köszönhetően, hogy az ép és sérült gyermeket nevelő szülők közösen vesznek rajta részt.

A már említett ambuláns ellátáson túl, az sni gyermekek számára *kutyaterápiás* foglalkozás lehetőségét biztosítjuk. A kutyát a gyerekek szeretik, könnyen teremtenek kapcsolatot vele. Az állat a kevésbé mozgékony, vagy visszahúzódóbb gyermekeket is motiválja, cselekvésre készíti. A gyermekek életkoruk és fejlettségi szintjük alapján több csoportban vesznek részt a foglalkozásokon. A terápia során játékos formában kerül sor a nagymozgások és a finommotorika, a testséma és a téri orientáció, illetve a kommunikációs és szociális készségek fejlesztésére, a tanult képességek alkalmazására. A szakemberek célja, hogy a kutyaterápiával pozitív hatást érjenek el a gyermekek fejlődésében.

Lehetőségként jelenik meg a *parafóniás foglalkozás*, melyet külső szakemberek vezetnek, a bölcsőde pedig helyet biztosít ehhez.

Parafónia kezdetben az értelmileg sérült gyermekekkel való muzsikálás a pusztai énekhangra, vagy óvodákban használatos ütős hangszerekre korlátozódott. Tudományosan bebizonyított tény hogy a zenének óriási fejlesztő hatása van. A zene által érzelmi, akarati életük, intellektuális, megismerő tevékenységük fejlődik.

A módszer alkalmazása során kiderült, hogy nem csupán az értelmi fogyatékos gyermekek zenei oktatására, terápiájára alkalmas, hanem egyszerűsége miatt mindenkinek, aki a hagyományos kottát nem tudja, vagy nem akarja megtanulni.

Így alkalmazható pl. óvodások, zenélni vágyó családok, iskolások, autisták és halmozottan sérültek számára is, de még idősek otthonában is. (forrás: www.parafonia.hu)

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék biztosítja, hogy évente kétszer, ortopéd szakorvos végez elsősorban az sni-s gyermekek körében vizsgálatot, ahol a szülővel és a szakpedagógussal konzultálva, szükség esetén a megfelelő segédeszközt írja fel a gyermek számára. Lehetőség nyílik azonban szülői kérésre nem sni-s gyermekek szűrésére is. Állandó a kapcsolatunk a szakorvossal együtt dolgozó *segédeszköz-készítővel* is, aki bármilyen állapotváltozás esetén kilátogat a bölcsődébe, és méretet vesz pl. a gyermek lábáról, elkészíti, vagy egyéb változtatásokat tesz a segédeszközökön.

Hagyomány jelleggel, minden év májusában az önkormányzat *Balatonalmádiban* található *üdüljében* nyaralhatnak sérült gyermeket nevelő családok, gyermekeikkel, önkormányzati támogatással. A kedvezményes szállásdíjon túl a költségvetésben biztosított keretnek köszönhetően, minimális anyagi ráfordítást igényel mindez a szülőktől. Az utazási költségen túl - ami részükre 90 %-os kedvezménnyel biztosított - ingyenes a részvétel. A háromnapos *kirándulásra* a bölcsődevezető és kisgyermeknevelők kísérik el a családokat, akik igyekeznek segíteni, tehermentesíteni a szülőket. A háromnapos kirándulás során a gyermekek és szüleik emlékeztető programokban vehetnek részt, úgymint: hajókirándulás, állatkerti séta, póni-lovaglás, állatsimogatás, Balaton parti séták és közös játékok.

A személyi feltételek: A Fecskefészek Bölcsőde egy-egy csoportjában 2-2 fő szakképzett gondozónő és 5 fő gyógypedagógus szakember közreműködésével kerül sor a fogyatékkal élő gyermekek egyéni és csoportos fejlesztése. A szakképzett gondozónők az előírt felkészítő továbbképzésen részt vettek. Több gondozónő szerzett már gyógypedagógiai asszisztens képesítést és néhányuknál most van folyamatban.

Az ambuláns ellátást a gyógypedagógusok a jelentkező igényekhez és a bölcsődébe járó gyermekekhez igazodva alakítják ki.

Tárgyi feltételek: A teljes és részleges integrációban szükséges eszközöket az ép bölcsődei csoport mozgás és játékfejlettségi szintje határozza meg. A sérült gyermekek számára ezen felül a sérülésnek megfelelő fejlesztő eszközök, játékok biztosítottak.

A sérült gyermekek bölcsődei gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve fejlesztő programmal segítsék a gyermek optimális személyiségfejlődését, biztosítsák a szülőkkel való együttműködést. Fontos, hogy a gondozónó a sérült gyermeket önálló személyiségként fogadja el és a gondozást, nevelést a gyermek egyéni igényeinek figyelembevételével végezze.

Szakembereink nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a gyermekek további fejlesztését, fejlesztő felkészítését felvállaló intézményt segítsenek találni a bölcsődéből kikerülő gyermekek számára.

6.2. Montessori szellemű nevelés

Mottó: „Segíts, hogy magam csinálhassam.”

2012 szeptemberében kísérleti jelleggel a Kőbányai Apraja Falva Bölcsődében Montessori szellemiségű csoportot indítottunk be.

Montessori Mária reformpedagógiai módszereinek igen jelentős része még ma is helytálló, és tökéletesen beilleszthető a bölcsődés korosztály életébe. A Montessori csoport metodikáját az általunk kidolgozott Montessori bölcsődei szakmai program tartalmazza. A Montessori csoport a pedagógiai, és gondozási elképzeléseket tartalmazó külön szakmai program alapján végzi a munkát, amellet, hogy a bölcsőde szakmai programját is mérvadónak tekinti.

A Montessori módszer lényege a gyermekek szeretetben/szeretetre nevelése, az egymás iránti tolerancia kialakítása, az önállóság teljes fokú támogatása, az együttműködés, a figyelem, a társas szocializáció serkentése. A Montessori eszközök fejlesztő hatása abban mutatkozik meg, hogy felkínálása indirekt módon, a gyermek belső motivációjára építve történik, és önreflexióra ösztönöz. A kisgyermek nevelők szerepe támogató, segítő, a gyermek törekvéseit, sikereit elismeréssel jutalmazó szerep.

A Montessori pedagógus kialakítja az előkészített környezetet, mely a gyermekek életkorához illeszkedik. Ebből a gyermek maga választja ki az anyagot, amellyel foglalkozni szeretne, játszik-dolgozik vele, belső érdeklődése alapján, saját akaratából járja végig a megismerés útját. A pedagógus szerepe indirekt, segít, bemutat, ha kéri a gyermek, de hagyja egyénileg dolgozni – játszani. Érvényesül tehát a megismerési folyamatban az érdeklődés, akarat energetikai jellege, a személyiségközpontúság. Bízunk a kisgyermeknevelő a gyermek belső fejlődési indíttatásában, hagyja kibontakozni.

Montessori külön eszközöket fejlesztett ki az egyes érzékszervek elkülönített kiművelésére. Az eszközökkel való gyakorlás hatására az érzékszervek kifinomulnak (látás, hallás, tapintás, szaglás) és egy magasabb fokon integrálódnak.

A megismerés árnyaltabbá, részletesebbé válik, több az inger, mely a gondolkodási folyamatot is támogatja, segíti. Érzelmi oldalról is fontos az eszközök hatása, hiszen az érzékszervek összehangolt működése, s színek, hangok illatok harmóniája az élet fontos ajándéka. Az eszközök, melyeket Montessori egy-egy probléma megjelenítésére, a megoldás megtalálására fejlesztett ki, sajátos módon teszik gyakorlatiassá és egységessé ezt a

pedagógiát. A Montessori filozófia és alapelvek meghatározzák az elméletet, az eszközök pedig rendszert alkotva mutatják meg, hogy mivel és hogyan kell mindezt megvalósítani.

Montessori pedagógiai rendszere a nevelés minden szintjén alkalmazható, így bölcsődében is a megfelelő eszközök kiválasztásával, annak megismertetésével.

A legfontosabb dolog, hogy a nevelő mélységesen szeresse a gyermekeket. A legjobb módszer is hasztalanná válik olyan ember kezében, akit nem a gyermekek iránti elkötelezettség vezérel.

Maria Montessori pedagógiai rendszeréből a gyermek önállóságának elősegítése a legfontosabb. Pedagógiájának mottója: „Segíts nekem, hogy magam csinálhassam.”. Vagyis a szabad cselekvés kibontakozása a cél, ami véleménye szerint minden gyermekben születése pillanatától benne lakozik, s amit a pedagógusnak csak támogatnia kell.

Maria Montessori a gyermek világára építette pedagógiáját, s alapelvei ezért nem vették el érvényességüket ma sem. Nagyon sok üzenetet tartalmaznak gondolatai. Elég csak a békében egymás mellett élő ember eszményére gondolnunk, vagy az egymás iránti tolerancia képességére, de a gyermeki szabadság elve is sok kérdést indíthat el bennünk, ugyanakkor sok mindenre ad választ is. Tiszteletre méltó és óriási életmű kidolgozott rendszere.

A bölcsődei ellátás törekvéseiben és szellemiségében hasonló elveket vall, mint sok reformpedagógiai rendszer, ezért tudatosabb és eredményesebb nevelés érhető el ezen irányzatokból átemelt eszközök segítségével a gondozás – nevelés tekintetében.

Montessori pedagógiájának jellemzői

A Montessori pedagógia célja: nyugodt, békés légkörben, egymással toleráns, segítőkész, tevékeny gyermekek nevelése. A pedagógus magatartásával és a környezettel biztosítja az egészséges életvitelt, a gyerekek szocializációját, képességeik differenciált fejlesztését, érzelmi világuk gazdagítását, a szép iránti vonzalmuk kialakítását. Saját tapasztalatok alapján tegyenek szert minél biztonságosabb alapvető ismeretre, problémamegoldó gondolkodásra. Leljenek örömet az ismeretszerzésben, a kreativitásban, önmaguk fejlesztésében. Ismerjék, szeressék és védjék a természetet. Vegyék észre mindenütt a szépet, tudjanak gyönyörködni a művészeti alkotásokban.

Montessori pedagógiai rendszerére jellemző, hogy nevelésközpontú, lényege, hogy „minden gyermek számára biztosítani kell azokat a tárgyi és személyi feltételeket, amelyek legjobban segítik képességeinek kibontakoztatását.

A bölcsődében elsődleges célunk az önállóság elősegítése, az önállósági törekvések támogatása. Azonban ennél a korosztálynál van még egy, amit mindenképp el kell helyeznünk. Ez nem más, mint a mindent átható szeretet, a szeretetre nevelés. A bölcsődés korú gyermekek még sokkal érzelme vezéreltebbek, mint az óvodások. Életüket nagyban az érzelmek irányítják. Nekünk, kisgyermeknevelőknek az értelmi nevelést megelőzően biztosítanunk kell a gyermekek érzelmi biztonságát. Az érzelmileg labilis gyermek, amelyik nem érzi magát biztonságban, nem lesz motivált semmilyen tevékenységre, nem fog kezdeményezni, nem fog bekapcsolódni, együttműködni, ugyanis mindehhez szükséges, hogy ezt az alapvető szükségletét kielégítsük.

Montessori elméletének része, hogy nem a gyermeket kell egy meglévő környezetbe beintegrálni, hanem a környezetet kell a gyermek köré emelni.

A gyermek fejlődésének szabadsága nem azt jelenti, hogy egyszerűen magára hagyjuk a gyermeket, hanem azt, hogy segítő szeretettel emeljük köréje a megfelelő környezetet. Minél tökéletesebb a környezet, annál kevesebb beavatkozásra van szükség a felnőtt részéről.

Montessori Maria a gyermekek megfigyelésére alapozta pedagógiai módszereit. Éppen ezért biztosítani kívánja a gyermekek mozgásigényének, kíváncsiságának, manipulációs készségének kielégítését oly módon, hogy fejlessze képességeiket, szocializációjukat. Célja, hogy a gyermekek önállóak legyenek, hogy csökkenjen a felnőttől való függőségi viszonyuk, minél kevésbé legyenek kiszolgáltatva a felnőtteknek. Éppen ezért fontos a környezet gyermekközpontú kialakítása, azaz, hogy a szoba kialakítása, berendezése igazodjon a gyermekek méretéhez, segítse önállósági törekvéseit. Nevelési feladatainkat nem tudjuk megfelelően elvégezni, ha a hozzájuk szükséges feltételek nem adóttak.

Montessori pedagógiájában elsődleges és általános követelmény, hogy az eszközök és játékok a gyermekek számára elérhető helyen legyenek. Montessori alapvető elve a rend, és hogy mindennek legyen meg az állandó helye. A játékok, eszközök elhelyezése nyitott polcokon, a pedagógiai szempontok figyelembe vételével történjen.

Montessori munkásságának célja kezdettől fogva a gyermek egész személyiségének alakítása, meggyőződése, hogy megfelelő életfeltételek között a gyerekekben kifejlődik a szociális magatartás, sőt a csoport összetartozásának tudata is.

A Montessori névéhez fűződő csendjáték/csendlecke a mindennapi rituálé egyik legalapvetőbb része. A csend megfigyelése, a csendjáték alatti játékok mind arra ösztönzik a gyermekeket, hogy amellet, hogy magukra figyelnek, toleránssá, elfogadóvá váljanak társaik iránt. A csendjáték nagyon jó momentum arra, hogy a gyermekekben lecsendesedjenek a külső világban tomboló ingerek, amelyek között nap, mint nap élnek.

Természetesen nem minden kritika nélkül kell adaptálni módszerét, hanem a korszerű pszichológiai és pedagógiai elveket szem előtt tartva, mindazt, ami által hatékonyabbá válik a bölcsődei ellátás.

6.3. Élelmezés, reformcsoport működtetése

A 80/1999 (XII. 28.) GM –EüM -FVM együttes rendelete kötelezővé teszi a közétkeztetést végző intézmények számára a HACCP rendszer bevezetését. Minden bölcsőde külön figyelmet fordít a rendszer működtetésére, az előírások pontos betartására. A korszerű kisgyermektáplálással kapcsolatos publikációk és kutatási eredmények figyelemmel kísérését, a lehetséges újszerű étrend kísérleti kipróbálását, bevezetését, minden bölcsőde szakmai feladatként kezeli.

Reformcsoport működése

Magyarországon nagyon magas a táplálkozással és életmóddal összefüggő betegségek száma, ezek elsősorban a szív- és érrendszeri, másodsorban a daganatos megbetegedések. Ez azt jelenti, hogy a nem megfelelő táplálkozásnak és életmódnak döntő szerepe van a lakosság kedvezőtlen egészségi állapotának.

A magyar lakosság kirívóan rossz egészségi állapota számos történelmi, társadalmi, gazdasági, kulturális ok bonyolult eredője, de közvetlenül és meghatározó módon a lakosság életmódjával függ össze. A hazai táplálkozási szokások egészségtelenek: túlzott az energia-, zsír-, és só-bevitel, elégtelen a rost-, zöldség-, főzelék és gyümölcsfogyasztás. A magyar felnőtt lakosság jelentős része túlsúlyos.

Tudományosan bizonyított, hogy a táplálék minősége, mennyisége és összetétele alapvetően meghatározza életünk minőségét is. A bevitt táplálékból fedezzük az életműködéseinkhez szükséges energiát, és abból építjük újjá testünk anyagait, sejtjeit, szöveteit; nap, mint nap. Nem mindegy mikor, mit eszünk, és azt hogyan készítjük el.

A reformtáplálkozás az étkezési szokásaink megújítása, a táplálkozás javítása. Egy olyan sokrétű szemléletváltást jelent, amelyben az egészség helyreállításán, a természetes íz és étvágy megőrzésén, s új ízek megismerésén van a hangsúly. Az élelmiszerek értékét természetes tápanyagtartalmuk adja. Fontos, hogy táplálkozási szokásaink megváltoztatását tudatossá tegyük.

Számos e témában végzett kutatás bizonyította, hogy az egészséges táplálkozási szokásokat minél fiatalabb korban kell kialakítani. A minél fiatalabb kor természetesen nem csecsemőkorra tevődik. A bölcsődében a 18-36 hónapos korcsoportra gondoltunk.

Az Apró Csodák Bölcsődében, a társóvodában működő reformétkeztetés mintájára – melyet a bölcsőde főzőkonyháján készítenek - lehetőséget kínálunk a kor igényeihez és a felmerült szülői igényekhez igazodva, korszerű reform étkezés igénybevételére. Az óvodával történt egyeztetést követően így a gyermekek felmenő rendszerben – bölcsődéből átmenve az óvodába - részesülhetnek a reform étkezés áldásos hatásában, ezzel még jobban megszilárdítva a helyes táplálkozási szokásokat.

Elkötelezett hívei vagyunk az egészséges táplálkozásnak. Célunk, hogy korszerű, finom ételeinkkel, változatos étrendünkkel – amelynek elemei esetenként eltérnek az eddig megszokottól – hozzászoktassuk a gyerekeket az egészséges, sokoldalú táplálkozáshoz. A bölcsőde egyik csoportjának egyik szobájában, ahol a férőhely 13 fő, 18 hónapos kortól napi négyes reformétkeztetést biztosítunk. A szülők önkéntesen választhatnak, hogy igénybe kívánják venni ezt a fajta plusz szolgáltatást. Az étrend összeállításáról dietetikus szakember gondoskodik a gyermekek szükségleteit és a közétkeztetés szabályait szem előtt tartva.

Mit mivel helyettesítünk

Reggelire adott felvágottak kiváltása jó minőségű zöldség-, szárazhüvelyes-, tojás és tejtermék alapú krémekkel. A felvágottakban kevés a hústartalom, inkább szója és egyéb adalékanyagokat (nitrit, ízfokozók, tartósítószer, zsiradék szalonnát, bőrkét stb.) tartalmaznak. Amit helyben készítünk, mindezeket nem tartalmazzák. Margarint egyéb alternatív élelmiszerekkel váltjuk ki, mint pl. vaj illetve hidegen sajtolt olajak –lenmagolaj, tökmagolaj. Fehér kenyér helyett teljes kiőrlésű gabonából készült sütőipari termékeket kínálunk. Van köztük élesztős és élesztőmentes, magvas, sós vagy só mentes, tönkölybúza, rozs alapanyagok felhasználásával készült termékek.

Tízórai: Frissen préselt zöldség –gyümölcslék, nyers zöldségek - gyümölcsök adása kiváltva a cukrozott, mesterséges színezékekkel, tartósítószerrel készült gyümölcsleveket.

Ebéd: Korosztályuknak megfelelő konzisztenciájú ételek adása, előnyben részesítve a teljes kiőrlésű gabonaféléket (köles, hajdina, tönkölybúza, barnarizs). Levesek, főzelékek, mártások sűrítésére teljes kiőrlésű liszt használata. Húsokból – csakúgy mint minden bölcsődei csoportban - a fehérhúsokat (baromfi és pulyka), valamint ezen felül a halat részesítjük előnyben. Előtérbe kerülnek az olyan konyhatechnológiai eljárások, mint a gőzölés, párolás, grillezés, contact főzés vagy a wokban sütés.

Uzsonna: megismertetjük ezzel a korosztállyal a különböző nyers zöldségekből készült salátákat pl. joghurtos, kefires, olíva olajos, feta sajtos, tojásos, húsos, halas saláták, teljes kiőrlésű gabonák és különböző olajos magvak hozzáadásával.

Cukor kiváltására édesítőszerként adjuk a mézet, a juharszirupot – nyírfacukrot, nádcukrok és a steviát. Az étlapon bioélelmiszerek is megjelennek.

6.4. Egészségnevelés, prevenció

Gyermekfogászat: A gyakorlatként alkalmazott korszerű étkezési szabályok, a cukorfogyasztás csökkentése, a rágásra nevelés és az édes italok helyetti vízzel való önmagában is prevenció értékű. Ezen felül a bölcsőde fontos feladatának tekinti, a kisgyermekkorban kialakított helyes fogápolási szokásokat. Ennek értelmében 2 éves kor körül a szájöblítés bevezetése az első lépés. Ezt követően a fogkrém nélkül végzett fogmosás szokásának kialakítása a cél. Meggyőződésünk, hogy a korai gyermekkorban kialakított szokások meghatározóak az egész élet során, ezért kezeljük kiemelt feladatként a szájápolási prevenciót, reménykedve benne, hogy a fogszúvasodás mértéke a népesség tekintetében csökkenthető ezzel.

Somadrin – barlang: A kerületben nyolc bölcsődében működik sikeresen ez a szolgáltatás. A tengeri só levegőt idéző, felső légúti betegségek megelőzését szolgáló, asztmatikus tüneteket csökkentő, gyógyhatású barlang preventív haszna már bizonyított. A Somadrin barlangot üzemeltető intézményeknél statisztikailag igazolt, hogy a téli időszakban, a rendszeres barlang látogatás hatására, a felső légúti megbetegedések száma lényegesen csökkent. A gyermekek immunrendszerének erősítése-, az ellenálló képesség növelése érdekében vezették be ezt a fajta szolgáltatást.

Mozgás fejlesztés: A gyermekek veleszületett mozgásigényének kielégítése, a mozgás fejlődés elősegítése, a mai mozgásszegény társadalomban fontos, kardinális feladata minden intézménynek. A csecsemő világgal való ismerkedése, a mozgásfejlődés előre haladásával tárgyal ki igazán, ezért is fontos a megfelelő hely és eszközök biztosítása. Ezen túlmenően a mozgás öröme egy életen át el kell, hogy kísérje az embert. Sajnos a mai rohanó életben, a testmozgás felnőtt korban háttérbe szorul. Meggyőződésünk, hogy ezen lehet változtatni akkor, ha a gyermek már korai időszakban megismeri a mozgás örömeit. Ennek elősegítése érdekében, az udvarokon fa mozgásfejlesztő játékok beszerzése, telepítése folyamatosan történik. A mozgás öröme túl fontos, hogy a szabad levegőn tartózkodás is megvalósulhasson. A szobai mozgásfejlesztők megfelelő minőségére és változatos használati lehetőségére külön figyelmet fordít minden bölcsőde.

A Fecskefészek Bölcsődében látornát vezettek be a fiziológiás lúdtalp és bokasüllyedés korrekciója céljából.

6.5. Hagyományok, ünnepek

Fontosnak tartjuk azt, hogy a gyermekek életében „különleges” napok is legyenek az év folyamán. Egyes bölcsődékben a helyi szokásoknak, adottságoknak megfelelően tartják meg a következő ünnepeket:

- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét
- Anyák napja
- Gyereknap

Ezekben a rendezvényekben általában a szülők is részt vesznek, van olyan bölcsőde, ahol pl. karácsony előtt kreatív délutánt rendeznek a gondozónők, amelyen a szülők is részt vesznek. Ezekben a rendezvényekben a közös élmény átélése, az ünnepi hangulat megteremtése a cél. A Gyereknapot szombat délelőtti időpontban rendezik, ahol változatos programot kínálnak a családok számára. Pl. állatsimogató, ugráló vár, kreatív tevékenységek, tombola, bohóc, arc festés stb.

7. Alapellátáson túli, családi nevelést támogató szolgáltatások

Játszócsoport szolgáltatás

Két bölcsődénkben működik Játszócsoport szolgáltatás, az Apraja Falva Bölcsődében (Újhegyi sétány 5-7.) és az Apró Csodák Bölcsődében (Zsivaj u. 1-3).

A Játszócsoportba a 0 – 4 éves gyermekeket szüleikkel együtt fogadják a nap meghatározott időszakában. (Mindkét bölcsődében nyújtott szolgáltatás konkrét időpontja a bölcsődék bemutatkozó részében található) A gyermekek szüleikkel együtt játszhatnak a bölcsőde által biztosított kedvező körülmények között. A szülők hasonló korú gyermeküket nevelő szülőkkel találkozhatnak, beszélgethetnek gyermeknevelést érintő kérdésekről. Beszélgetve tanulnak, tanítanak. Kérdéseikkel az ott dolgozó szakemberhez fordulhatnak, aki ha igénylik, szívesen ad tanácsot.

A Játszócsoport szolgáltatás jelentősége abban van, hogy a szülők jobban megismerik gyermekük életkori sajátosságaiból adódó reakcióit, a szülő-gyermekkapcsolat, az örömteli együttlét alatt mélyül, a szülők szerepeikben megerősödnek, barátságok szövődnek, kialakul egy önkéntes segítőkör.

A gyermekek számára ebéd is igényelhető. A szülők megismerhetik azokat az ételféleségeket, melyek a 0 – 4 éves kisgyermekek egészséges fejlődését biztosítják, ételrecepteket kérhetnek, cserélhetnek.

A Játszócsoport háziasszonya segítségével közösen szervezik a gyermekek napirendjét, megtapasztalják, hogy az adott korú gyermekek értelmi fejlődését milyen típusú játékok segítik.

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat a 1514/2010. (VII. 8.) számú határozata alapján a nagycsaládosok számára bevezetett nagycsaládos kártyával előzetes időpont egyeztetés után, a bölcsődékben működő játszócsoport szolgáltatás ingyenesen igénybe vehető. Amennyiben ebédet is szeretnének, térítési díj ellenében lehetőség nyílik erre.

Időszakos gyermek felügyeletet szolgáltatás:

A TÁMOP 2.4.5.-12/4-2012 „Összefogás kőbánya családjaiért” pályázat keretén belül az Apraja Falva Bölcsődében (Újhegyi sétány 5-7.) és az Apró Csodák Bölcsődében (Zsivaj u. 1-3) időszakos gyermekfelügyeletet hoztunk létre. Ez a szolgáltatás lehetőséget biztosít a családok számára, hogy akár egy- egy órára is szakképzett kisgyermeknevelők felügyeletére bízassák gyermeküket.

Azok a családok vehetik igénybe ezt a szolgáltatást, ahol a gyermek nem jár bölcsődébe, illetve a bölcsőde és óvoda nyitvatartási idején kívül az ide járó gyermekek is részt vehetnek a felügyeletben.

1-6 éves korú gyermekek számára kínáljuk a szolgáltatást. A gyermek felügyelet a pályázati idő alatt ingyenes, csak az étkezési díjat kell kifizetni, amikor valamelyik étkezés idejében is bent tartózkodik a gyermek.

A szolgáltatás célja, hogy a Gyesen, Gyeden lévő kismamák el tudják az ügyeiket intézni anélkül, hogy egy nyugős, síró gyermeket magukkal kelljen vinni a hivatalokba. Valamint, hogy munkakeresési periódusban el tudjanak menni az állás interjúra, beiratkozassanak egy tanfolyamra, vagy akár csak elmenjenek a fodrászhoz, kozmetikushoz.

A két bölcsődében felváltva tart nyitva az időszakos gyermekfelügyelet, de valamelyikben mindig működik. Egy gyermek maximum 20 órát tölthet itt egy héten.

A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a kisgyermeknevelőtől, kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel. A kisgyermeknevelő feladatai, munkarendje a bölcsődei nevelés-gondozás elvei és a napi gyakorlat alapján szervezendő. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása.

A bölcsődevezető, illetve a kisgyermeknevelő a gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételenek a napját, időtartamát és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben.

Azok az édesanyák vehetik igénybe a szolgáltatást:

- akik részmunkaidőben dolgoznak,
- akik munkát keresnek,
- hivatalos ügyintézés esetén,
- nyelvet tanulnak,
- akik átképzésen, iskolarendszerű képzésben vesznek részt, és nem tudják kire bízni gyermekük felügyeletét.
- kisgyermekes anyák, akik (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a végrehajtása céljából kiadott kormány- és szociális ágazati miniszteri rendeletek szabályzatában megfogalmazott rendelkezések alapján), nem vehetik igénybe a bölcsődei ellátást.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében mindkét bölcsőde a gyermek számára az alábbiakat biztosítja:

- szakszerű gondozás-nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és a szocializáció segítése,
- igény szerinti étkezés, az itt töltött időszaknak megfelelően
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem egészségnevelés, kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,
- egyéni bánásmód,
- a gyermek korának megfelelő játékeszközök.

A nyitva tartás pontos ideje a bölcsődék bemutatkozásánál, valamint a www.kobanyaicsaladokert.hu oldalon megtekinthetők, ugyan ezen oldalon online jelentkezésre is lehetőség nyílik.

8. A szakmai felkészültség elősegítése, biztosítása

8.1. Területi szakmai látogatások, szakmai konzultáció

A szakdolgozók következetes, magas színvonalú szakmai munkáját a kerületi szakmai tanácsadó, az Egyesített Bölcsődék vezetője és helyettese segítik az éves látogatási terv alapján meghatározottak szerint (3. és 4. számú mellékletek). A megfigyelések eredménye, a tapasztalatok minden esetben az adott bölcsődevezetővel és a gondozónőkkel megbeszélésre kerül. A megfigyelésekről írásos jegyzőkönyv készül.

A bölcsődék által megrendelt szakmai folyóiratok, a vásárolt szakmai könyvek segítségével friss ismeretek birtokába jutnak kisgyermeknevelőink.

Természetesen a rendszeres megfigyeléseken túl, szükség szerint, vagy a bölcsődevezető kérésére ismételt látogatásra lehetőség van, a szakmai konzultáció folyamatosan biztosított.

8.2. Képzés, továbbképzés

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képezik, továbbképezik magukat. Ismereteiket bővítik, gazdagítják. Ezért az Egyesített Bölcsődék kiemelt feladata kerületi szinten, a továbbképzések szervezése, a helyszín biztosítása, az önképzés elősegítése és támogatása. Különös figyelmet fordítunk a pályakezdő és szakképzetlen gondozónők továbbképzésére. Ezen kívül a kisgyermeknevelői munkaközösség az aktuális kérdéseket, szakmai problémákat egyeztetik minden bölcsődéből egy gondozónő részvételével (6. számú melléklet).

A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét. A 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg.

Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozónak meghatározott számú kredit pontot kell gyűjtenie, a 6 éves képzési ciklus alatt. Fontos az ezzel kapcsolatos szervezési-, koordinációs feladatok zökkenőmentes és jól szervezett ellátása.

Év végén kerületi viszonylatban a teljesített továbbképzési pontok összesítésre kerülnek, a lejelentést a szakmai tanácsadó elvégzi.

Az „Összefogás kőbánya családjaiért” pályázat keretében a Fehér Kereszt Alapítvány vállalja, hogy a Kőbányai Egyesített Bölcsődék dolgozói számára akkreditált továbbképzéseket tart. Elősegítve ezzel, hogy dolgozóink a továbbképzési kötelezettségeiknek ingyenesen tegyenek eleget. A korszerű ismeretek megszerzése mellett a bölcsődékben eddig elhanyagolt szupervízióra is lehetőség nyílik, amire a fokozott pszichés megterhelés következtében a bölcsődei szakdolgozóknak is szükségük van.

A szakmai munka minőségének emelése, valamint a magasabban kvalifikált munkatársak biztosítása érdekében több kollégánknak vesz részt iskola rendszerű képzésben. Minden évben nő a főiskolai diplomával is rendelkező kisgyermeknevelőink száma. A költségvetés függvényében, a főiskolai tanulmányokat anyagilag is igyekszünk támogatni, ezzel is megbecsülésünket kifejezni adott kisgyermeknevelő felé (8. számú melléklet).

9. A Kőbányai Egyesített Bölcsődék kiemelt kapcsolatai

❖ Intézményen belüli kapcsolatok

- Az Egyesített Bölcsődék vezetője napi kapcsolatban áll a tagintézmények vezetőivel
- Szoros kapcsolatban áll a szakmai tanácsadóval, szakmai kérdésekben szükség szerint konzultálnak
- Havonta vezetői értekezletet tart, szükség esetén rendkívüli értekezletet hív össze
- A bölcsődevezetők közös e-mail fiók létrehozásával is segítik az egymás közötti naprakész munkakapcsolat kialakítását
- Ünnepek, rendezvények, kirándulások által is mélyítik az egymás közötti kapcsolatot

❖ Más intézményekkel való kapcsolatok

- Fenntartónkkal- Bp. Főváros X. kerületi Önkormányzattal
- Vezetői értekezleteinken esetenként részt vesz Polgármester Úr és/vagy Alpolgármester Úr is
- Humán Iroda vezetőjével
- Bárka- Kőbányai Szociális és Gyermekjóléti Központtal
- Óvodákkal- a bölcsődék törekednek az óvodákkal való hatékony, partneri kapcsolat kialakítására:
  - a társóvodának több bölcsőde is segítséget nyújt az élelmezésben
  - szülői értekezlet keretében lehetőség biztosítása az óvoda vezetőjének intézménye bemutatására, propagálására a beiratkozást megelőzően
  - a gondozónők és óvónők kölcsönösen látogatják egymás intézményét
  - HÍD műhely óvoda- bölcsőde kapcsolat: évente egyszer közös szakmai tanácskozást tartunk, egymást tájékoztatjuk a kiemelt szakmai prioritásainkról,
- Védőnőkkel
- Évente egyszer a szociális ágazat közös kirándulást szervez
- A Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal
- Képző intézményekkel (Pl. ELTE, Apor Vilmos katolikus Főiskola, Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnázium, Pannon Kincstár Tanoda)

A bölcsődék – egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával – együttműködnek mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, vagy családjával kapcsolatba kerülhetnek. A problémás, nehéz szociokulturális háttérrel élő gyermekek élethelyzetének javítása ezen intézményekkel szorosan együttműködve történik.

MELLÉKLETEK

Bölcsőde házirendje

- 1.) A bölcsődében 20 hetes kortól három éves korig gondozzuk azoknak a szülőknek a gyermekeit, akik a Gyvt.41§ (1) meghatározott okok miatt, gyermekeik napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni. Az ellátás megkezdése előtt, de legkésőbb az ellátás megkezdését követő 2. hónap végéig a szülőnek igazolnia kell munkába állását.
- 2.) A bölcsőde nyitva tartása: Hétfőtől – Péntekig: 6.00 - 18.00 - ig
Sajátos nevelési igényű gyermekek csoportja: Hétfőtől - Péntekig: 7.00 - 16.00 – ig
- 3.) Kérjük a kedves szülőket, segítsék a csoportok napirendjének kialakítását azzal, hogy gyermekeikkel legkésőbb 10 óráig megérkeznek a bölcsődébe. Lehetőség van arra, hogy alkalmanként későbbi időpontban érkezzenek, de ezt előre jelezni kell a gyermek gondozójának. Fontos lenne, hogy gyermekükkel, ill. gyermekükért étkezések előtt vagy étkezések után jöjjenek, mert a gondozónők étkezési idő alatt nem tudnak megfelelően odafigyelni az érkező gyermekre.
A gyermekekért 17.45-ig szíveskedjenek a bölcsődébe érkezni.
- 4.) A bölcsőde – az alvásidő kivételével - lehetőséget biztosít a szülőknek, hogy betekintést nyerjenek az intézményben folyó szakmai munkába, megismerjék nevelési célkitűzéseinket, a gondozónők által alkalmazott nevelési módszereket, és a gyermekek fejlettségéhez igazított kulturhigiénés szokások elsajátításának eredményeit. Reméljük, nyitottságunk lehetővé teszi, hogy partneri kapcsolat alakuljon ki a bölcsőde és a családok között.
- 5.) A szülőknek gondoskodniuk kell arról, hogy gyermekeik tisztán, ápoltan érkezzenek a bölcsődébe.
- 6.) Kérjük a kedves szülőket, hogy a bölcsődébe való bevétel előtt, gyermekeiket szükség szerint öltöztessék át, a gyermek korától függően kínálják fel a bili vagy a WC használatát, majd kézmosás után kísérik be őket a csoportszobába és tájékoztassák a gondozónőt a gyermek hogylétéről, az otthoni eseményekről. Hazavitelkor a gondozónő beszámol a napi eseményekről és átadja a szülőnek a gyermeket. Ekkor ismét a szülő feladata a gyermek utcai ruhába való átöltöztetése.
- 7.) A bölcsődéből a gyereket csak a szülő vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal nem bízható meg, és a gondozónő nem adhatja ki a gyermeket olyan személynek sem, aki ittas!
- 8.) A bölcsődei átadóknban minden gyermeknek külön, **zárral ellátott** szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy a szekrényekben lévő értékeiket zárják. A bölcsődében egyéb helyen hagyott, ill. a gyermekén lévő (ékszer) tárgyakért felelősséget nem tudunk vállalni.
- 9.) A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség egészsége érdekében lázas, (37,5 °C és ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek nem látogathatja az intézményt. A családban előforduló fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell.
- 10.) Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a gondozónő értesíti a szülőt vagy a szülő által kijelölt hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a

pontos cím és a telefonszám, amit az üzenő füzetbe kérünk beírni. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyét.

- 11.) Ha a szülő a gyermekét bármilyen ok miatt nem hozza a bölcsődébe, a távolmaradást egy nappal előtte, déli 12 óráig be kell jelentenie, különben az intézménynek nem áll módjában az előre befizetett étkezési térítési díjat jóváírni.
- 12.) Kérjük, hogy a megállapított intézményi térítési díjat minden hónapban az előre jelzett napon fizessék be, még hiányzás esetén is. Az ilyen esetekben keletkezett túlfizetések csak két hónappal később (pl. januári hiányzás, márciusban) kerülnek jóváírásra. Ha a szülő a gyermekének távolmaradását a megállapított időpontig nem jelenti be, akkor sajnós a térítési díjat gyermeke hiányzása esetén is be kell fizetnie.
A befizetés történhet:
  - Készpénzzel az intézményben (az előre jelzett napokon)
  - ÁtutalássalHa a befizetés nem történik meg, akkor a be nem fizetett hónap elsejétől addig nem tudjuk bevenni a gyermeket a bölcsődébe, míg a térítési díj pótbefizetését nem rendezik.
- 13.) A befizetett, de fel nem használt étkezési térítési díjak visszafizetése /kimaradás esetén/, (a bölcsődevezető által kitöltött és leigazolt visszatérítési jogosultságot igazoló nyomtatvány kitöltött után) Budapest Főváros X. kerület Önkormányzat pénztárában történik.
- 14.) 3 nap vagy ennél hosszabb hiányzás után a gyermeket a bölcsőde csak a házi orvos vagy gyermekgyógyászati szakrendelés orvosa által adott igazolás alapján tudja újra fogadni kivéve, ha a szülő előre jelzi a hiányzást.
Hiányzás után kérjük, legalább egy nappal előre jelezzék, ha gyermekük ismét jöhet bölcsődébe.
- 15.) Két hónapi folyamatos hiányzás után, csak különösen indokolt esetben és egyéni elbírálás alapján tudjuk a férőhelyet fenntartani.
- 16.) Kérjük, minden szülő hozzon gyermekének egy „üzenő füzetet” melybe a gondozónők rendszeres tájékoztatást adnak a gyermekek fejlettségéről. Örömmel fogadjuk, ha a szülők is bejegyzéseikkel gazdagítják ismereteinket a gyermek egészségügyi állapotára, fejlődésére vagy az otthoni eseményekre vonatkozóan.
- 17.) Tájékoztatjuk a kedves szülőket, hogy azokban a bölcsődéinkbe, ahol a szabad levegőn történő altatás tárgyi feltételei adottak, ott a gyermekek altatása, egész évben (-5C⁰-ig) a szabadban történik, természetesen figyelembe véve az időjárási körülményeket (köd, erős szél, kánikula, csapadék, szmog esetén nem alszanak kint).
- 18.) Októbertől márciusig a bölcsődébe járó gyermekek térítésmentesen használhatják a sósobát. A kerületi nagycsaládos kártyával rendelkezők is ingyenesen igénybe vehetik ezt a szolgáltatást.
- 19.) Évközben a bölcsődék nyílt napokat, szülőcsoportos beszélgetéseket szerveznek a folyamatos kapcsolattartás és a gyermek bölcsődei életének figyelemmel kísérése céljából. Ezekre a találkozásokra minden szülőt szeretettel várunk.
- 20.) A bölcsőde a Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselőtestülete által jóváhagyott időpontban nyáron 5 hétre bezár. Kérjük a Kedves Szülőket a zárás ideje alatt gondoskodjanak gyermekeik elhelyezéséről. Indokolt esetben a szülő kérheti gyermekének elhelyezését a feladatra kijelölt társintézményben.

- 21.) Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy a bölcsőde területén, valamint 50 méteres körzetében **TILOS A DOHÁNYZÁS!**
- 22.) Az 1997évi XXXI.tv. 36§ alapján a szülő panasszal fordulhat az adott intézmény vezetőjéhez, az Egyesített Bölcsődék Vezetőjéhez, vagy az Érdekképviselési fórumhoz a következő esetekben:
- a) az intézményi jogviszony megsértése, különösen a személyiségi jogainak, kapcsolattartásainak sérelme, továbbá az intézmény dolgozóinak szakmai, titoktartási és vagyoni védelmi kötelezettségeinek megszegése esetén, vagy
  - b) az ellátás körülményeit érintő kifogások orvoslása érdekében.

A házirend betartását köszönjük. Reméljük, hogy együttműködésünket segíti.

Gyermeki jogok

1997. évi XXXI. tv. értelmében:

- 6.§. (1) A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéshez.
- (2) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.
- (3) A fogyatékos tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges eljáráshoz.
- (4) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- (5) A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.
- 7.§. (1) A gyermek szüleitől, vagy hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.
- (2) A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez.
- (3) A gyermek helyettesítő védelme során tiszteletben kell tartani lelkiismereti és vallás szabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.
- (4) A gyermeknek joga van származása, vérszerinti családjára megismeréséhez és a kapcsolattartáshoz.
- (5) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.
- 10.§.(2) A gyermek védelmét ellátó szervezetek (a továbbiakban: intézmény) házirendje - e törvényben meghatározott keretek között - a gyermek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazodva állapítja meg a gyermekek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.

A gyermeki jogok védelme

- 11.§.(1) A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.
- (2) A gyermek alkotmányos jogainak védelmét az állampolgári jogok országgyűlési biztosa (a továbbiakban: biztos) a maga sajátos eszközeivel segíti, és ennek során
- a.) a biztos feladata, hogy a gyermek alkotmányos jogait érintő - tudomására jutott - visszaéléseket kivizsgálja, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményezzen,
  - b.) a biztos az a.) pontban megnevezett intézkedéseiről évente beszámol az országgyűlésnek

Szülői jogok és kötelességek

- 12.§. (1) A gyermek szülője jogosult és köteles arra, hogy gyermekét családban gondozza, nevelje és a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást -, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsa.
- (2) A gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermeke nevelését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.
- (3) A gyermek szülője - ha törvény másként nem rendelkezik - jogosult és köteles gyermekét annak személyi és vagyoni ügyeiben képviselni.
- (4) A gyermek szülője köteles
- a.) gyermekével együttműködni, és emberi méltóságát a 6.§. (5) bekezdése szerint tiszteletben tartani,
  - d.) gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni,
  - e.) a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

A jogosultak érdekvédelme

A Gyv.tv. 35. §.(1) bekezdése értelmében az intézmény fenntartója meghatározza az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviseleti fórum megalakításának és működésének szabályait.

Az érdekképviseleti fórum szavazati jogú választott tagjai:

- az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselői
- az intézmény dolgozóinak képviselői
- az intézményt fenntartó képviselői.

Az érdekképviseleti fórum:

- Megvizsgálja az elé terjesztett panaszokat.
- Dönt hatáskörébe tartozó ügyekben.
- Intézkedést kezdeményez a fenntartónál, az intézmény ellenőrzését ellátó fővárosi gyámhivatalnál illetve más hatáskörrel rendelkező szervvel.
- Véleményt nyilvánít az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben.

- Javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről, ebből származó bevételeinek felhasználásáról.
- Egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

Panasszal élhetnek a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek a házirendbe foglaltak szerint az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviselői fórumnál:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében
- a gyermeki jogok sérelme,
- az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén.

Az intézményvezető vagy az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja – tájékoztat a panasz orvoslásának módjáról.

A szülő az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy a tett intézkedéssel nem ért egyet.

Budapest, 20.....

.....
Érdekképviselői Fórum elnöke

.....
Bölcsődevezető

A házirendben foglaltakat tudomásul vettem és magamra nézve kötelezőnek tartom.

.....
Szülő aláírása

Időszakos gyermekfelügyelet házirendje

- A szolgáltatás célja: alternatív, rugalmas napközbeni gyermekfelügyelet létrahozása, melynek segítségével a Kőbányán élő anyukák könnyebben tudnak majd visszatérni a munkaerőpiacra, lehetőségük lesz ügyeiket elintézni, tanfolyamon részt venni.
- Az időszakos gyermekfelügyelet a szülő elfoglaltsága idejére, akár néhány órára is felügyeletet biztosít a gyermekek számára a szülő és a bölcsőde között létrejött megállapodás alapján.
- Nyitva tartás:

Apró Csodák Bölcsőde:

Bp. 1105 Zsivaj u. 1-3.

Hétfő:	15-19-ig
Kedd:	7-15-ig
Szerda:	8-18-ig
Csütörtök:	-
Péntek:	8-15-ig

Apraja Falva Bölcsőde:

Bp. 1108 Újhegyi sétány 5-7.

Hétfő:	7-15-ig
Kedd:	15-19-ig
Szerda:	-
Csütörtök:	8-18-ig
Péntek:	8-15-ig

- A szolgáltatásban 1-6 éves korú gyermekek számára biztosítunk felügyeletet.
- A bölcsődei alapellátásban részt vevő gyermekek a bölcsőde nyitvatartási idejében nem veheti igénybe a szolgáltatást.
- A szolgáltatást csak egészséges gyermek veheti igénybe. A közösség egészsége érdekében lázas (37,5°C és ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő, vagy fertőzésre gyanús gyermek nem látogathatja az intézményt. A családban előforduló fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell.
- Egy gyermek a két időszakos gyermekfelügyeletet ellátó bölcsődében összesen heti max. 20 órában látogathatja az időszakos gyermekfelügyeletet.
- A szolgáltatásra előre kell jelentkezni, amely online a www.kobanyaicsaladokert.hu honlapon, vagy telefonon, illetve személyesen a bölcsődében történhet.
- Előzetesen maximum egy hónapra lehet időpontot lefoglalni.
- A férőhely korlátozott, ezért a jelentkezőket a bejelentkezés sorrendjében regisztráljuk
- Ha a szülő bármilyen ok miatt nem hozza gyermekét, bejelentkezését egy nappal előtte 12 óráig le kell mondania.
- A kért időpont előtt legkésőbb előző nap délig kell jelentkezni, illetve lehet lemondani.
- Amennyiben a kért időpontban nem jelenik meg és nem mondta le az igényt, a következő hónapra kizárja magát a szolgáltatásból.
- A bejelentett időpontot minden esetben szigorúan be kell tartani. Aki gyermekét az időponton túl jelzés nélkül az intézményben hagyja, szintén kizárja magát a szolgáltatás igénybevételéből a következő hónapra.
- Az első alkalommal a szülő bemutatja a kötelező védőoltásokról szóló igazolást.
- Amennyiben a gyermek bent tartózkodása érinti valamelyik étkezés időpontját, abban az esetben kötelező azt igénybe venni és befizetni a térítési díjat.
- A szülőknek gondoskodniuk kell arról, hogy gyermekeik tisztán, ápoltan érkezzenek.

- A gyermeket csak a szülő vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal nem bízható meg, és a kisgyermeknevelő nem adhatja ki a gyermeket olyan személynek sem, aki ittas.
- Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, vagy a szülő által kijelölt hozzátartozót. ehhez feltétlenül szükséges a pontos cím és telefonszám, amit regisztráláskor kérünk feltüntetni. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyét.
- A bölcsődébe behozott tárgyakért, értékekért felelősséget nem tudunk vállalni.

2013/14 Szakmai megfigyelési szempontok**❖ Étkezés megfigyelése**

- Milyen tevékenységet folytatnak a gyermekek az étkezés előtt?
- Milyen a légkör a csoportban?
- Milyen az előkészítés, terítés?
- Segítenek-e a gyermekek a terítésben?
- Hogyan hívja az asztalhoz a gondozónő a gyermekeket?
- Hogyan kínálja az ételeket számukra?
- Figyelembe veszi-e a gyermekek egyéni igényeit, szükségait?
- Mennyire önállóak a gyermekek az étkezés során?
- A gyermekek komfort érzete biztosított-e?
- Figyel-e a gondozónő arra, hogy mit kell pótolni?
- Reagál-e a gyermekek jelzéseire?
- Ismerik-e a gyermekek a kultúrhygiénés szokásokat, figyelmeztet-e erre a gondozónő?
- Kapnak-e információt a gondozónőtől a gyermekek az étkezéssel kapcsolatban?
- Hogyan fejezik be az étkezést?
- Milyen tevékenységet folytatnak a gyermekek az evés után?
- Hogyan figyel a gondozónő a még evő és a már játszó gyermekekre?
- Hogyan kapcsolódik játékba?

❖ Öltözés, fürdőszoba használat megfigyelése

- Hogyan hívja a gondozónő a gyermeket az öltözéshez?
- Szívesen jön-e, vagy rá kell-e beszélni, hogyan?
- Milyen a hangulata a tevékenységnek?
- Milyen a gyermek lelkiállapota?
- Figyel-e a gondozónő kéréseire, teljesíti-e azokat?
- Együttműködik-e a gondozás közben?
- A gondozónő figyel-e a gyermek jelzéseire, reagál-e azokra?
- Segít-e ha szükséges és hogyan?
- Mennyire alakultak már ki a szokások a fürdőszoba használatával, öltözéssel kapcsolatban a gyermeknél?
- Milyen a gondozónő kommunikációja (verbális, nonverbális)?
- Dicséret, technikai tanácsok, ötlet adás, stb.
- Mennyire önálló?
- Van-e elegendő idő és lehetőség, hogy önállóan tevékenykedjen?
- Szívesen öltözik-e önállóan, vagy rá kell beszélni?
- Kezdeményez-e beszélgetést a gondozónővel?

- Figyel-e a gondozónó, hogy kényelmes, csinos legyen a ruhája a gyermeknek?

❖ **Játéktevékenység megfigyelése**

- A játékkészlet a gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelő-e?
- Elegendő mennyiségű, megfelelő minőségű-e a játékkészlet?
- Megtalálhatók-e az alapjátékok?
- Hogyan kínálják fel a játékokat?
- Milyen játékfajtákhoz való eszközök vannak a csoportban?
- Egészségügyi és pedagógiai szempontoknak megfelelnek-e a játékok?
- Biztosítottak voltak-e a nyugodt játék feltételei?
- A gyermekek önállóan választhattak-e játékot, tevékenységi formát?
- A megfigyelés során milyen tevékenységeket folytattak a gyermekek?
- Hogyan helyezkedtek el a gondozónók a gyermekek között?
- Milyen módon vettek részt a játéktevékenységben?
- Milyen szabályokat alakítottak ki a gondozónók a játék során?
- Milyen gondozónó- gyermek kapcsolatot figyelhettünk meg?
- Szívesen voltak-e a gyermekek a gondozónó közelében?
- Milyen a gyermekek egymáshoz való kapcsolata?
- Láttunk-e együtt játszó gyermekeket?

❖ **Alkotó tevékenység megfigyelése**

- Hogyan illeszkedett a napirendbe az alkotó tevékenység?
- Ki kezdeményezte a tevékenységet?
- Biztosította-e a gondozónó a szabad választás lehetőségét?
- Milyen tárgyi feltételek biztosítottak az alkotáshoz?
- Mennyire változatosak az eszközök, milyen tevékenységekre alkalmasak?
- Megfelelnek-e ezek az eszközök a gyerekek fejlettségének?
- Beavatkozott-e a gondozónó a játékba? Milyen céllal? Milyen hatékonyan?
- Milyen szabályokat állított a gondozónó az alkotó tevékenységgel kapcsolatban?
- Milyen érzelmi reakciók kísérték e tevékenységet?
- Hogyan alakultak a társas kapcsolatok?
- Hogyan alakult a tevékenység közben a gondozónóval a gyermekek kapcsolata?
- Megbecsülik-e a gyermekek alkotásait?
- Mennyi ideig kötötte le a tevékenység a gyermekek figyelmét?

❖ **Kisgyermeknevelői adminisztráció ellenőrzése**

- Csoportnapló
- Gyermek egészségügyi törzslap
- Üzenő füzet

NOVEMBER																														
GYERMEKSZIGET, CSILLAGFÜRT																														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	
				Csillagfürt Bölcsőde	Csillagfürt Bölcsőde	Csillagfürt Bölcsőde					Vezetői Értekezlet							Gyermeksziget Bölcsőde	Gyermeksziget Bölcsőde						Gyermeksziget Bölcsőde	Gyermeksziget Bölcsőde	Gyermeksziget Bölcsőde			
DECEMBER																														
NAPSUGÁR																														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k
		Napsugár Bölcsőde	Napsugár Bölcsőde	Napsugár Bölcsőde					Napsugár Bölcsőde	Vezetői Értekezlet																				

JANUÁR																														
NAPSUGÁR, SZIVÁRVÁNY, GYÖNGYIKE																														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p
						Szivárvány Bölcsőde		Szivárvány Bölcsőde					Szivárvány Bölcsőde	Szivárvány Bölcsőde	Gyöngyike Bölcsőde	Gyöngyike Bölcsőde				Gyöngyike Bölcsőde	Gyöngyike Bölcsőde	Napsugár Bölcsőde	Napsugár Bölcsőde			Napsugár Bölcsőde				
FEBRUÁR																														
FECSEKÉSZÉK, APRÓCSODÁK																														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28			
sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p			
			Fecskefészék Bölcsőde		Fecskefészék Bölcsőde					Napsugár Bölcsőde		Fecskefészék Bölcsőde				Apró Csodák Bölcsőde	Fecskefészék Bölcsőde	Fecskefészék Bölcsőde						Apró Csodák Bölcsőde	Apró Csodák Bölcsőde					

MÁRCIUS																														
FECSEFÉSZEK, APRÓCSODÁK																														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h
			Fecskefészkek Bölcsőde		Fecskefészkek Bölcsőde					Apró Csodák Bölcsőde		Fecskefészkek Bölcsőde					Apró Csodák Bölcsőde	Apró Csodák Bölcsőde	Fecskefészkek Bölcsőde					Apró Csodák Bölcsőde		Fecskefészkek Bölcsőde				
ÁPRILIS																														
APRAJAFALVA, CSEPEREDŐK																														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	
Apró Csodák Bölcsőde		Apraja Falva Bölcsőde					Cseperedők Bölcsőde		Apraja Falva Bölcsőde					Apraja Falva Bölcsőde	Cseperedők Bölcsőde	Cseperedők Bölcsőde					Cseperedők Bölcsőde	Apraja Falva Bölcsőde	Apraja Falva Bölcsőde					Cseperedők Bölcsőde		

MÁJUS																														
APRAJAFALVA, CSEPEREDŐK																														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz
					Apraja Falva Bölcsőde		Cseperedők Bölcsőde					Cseperedők Bölcsőde	Cseperedők Bölcsőde	Apraja Falva Bölcsőde					Apraja Falva Bölcsőde	Cseperedők Bölcsőde	Cseperedők Bölcsőde						Apraja Falva Bölcsőde	Apraja Falva Bölcsőde		

JÚNIUS																														
UDVARI ÉLET																														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	k	sz	cs	p	sz	v	h	
	Csillagfűrt Bölcsőde	Apraja Falva Bölcsőde	Napsugár Bölcsőde	Szivárvány Bölcsőde	Gyöngyike Bölcsőde			Fecskefészek Bölcsőde	Cseperedők Bölcsőde	Gyermeksziget Bölcsőde	Apró Csodák Bölcsőde																			

Házi továbbképzéseken való látogatás

Bölcsőde	Téma	Időpont
Fecskefészek Bölcsőde	Beszoktatás alatt a szülők elvárásai, kérései. A megváltozott nevelési szokások következtében az új gyermekek szokásaira, viselkedésére való felkészülés.	2013. Szeptember
Apraja Falva Bölcsőde	A napirend kialakítása, szervezése – a különböző csoportokban dolgozó gondozónők szakmai összhangja	2013. Október
Gyöngyike Bölcsőde	Gondozónő – gyermek kapcsolat. Gondozónő gyermekre figyelése, önállóság elősegítése, gondozónői attitűd.	2013. November
Napsugár Bölcsőde	Az ünnepekkel kapcsolatos szervezési feladatok. A tanulókkal való együttműködés tapasztalatai	2013. December
Gyermeksziget Bölcsőde	A játék szerepe a gyermek életében. Nyugodt játékkörülmények biztosítása. Játékkészlet	2014. Január
Cseperedők Bölcsőde	Kiegészítő szindróma. Mik a jelei, mikor következhet be. Mit lehet tenni ellene, visszafordítható-e?	2014. Február
Csillagfűrt Bölcsőde	Szobatisztaságra nevelés, vagy érettség. Elmélyült, nyugodt játéktevékenység biztosítása	2014. Március
Szivárvány Bölcsőde	Az udvari élettel kapcsolatos feladatok	2014. Április
Apró Csodák Bölcsőde	A gondozási év értékelése, sikerek és kudarcok megbeszélése	2014. Május

Kerületi továbbképzések

A kerületi továbbképzéseket a szakmai tanácsadó vezeti.

I. Kisgyermeknevelői munkaközösség tematikája

Kisgyermeknevelői szakmai munkaközösség

Minden bölcsődéből egy kisgyermeknevelő részvételével átbeszélésre kerülnek mindazok a felmerülő szakmai kérdéseket, amelyek nehézséget okoznak, esetleg változtatásukra lenne szükség, valamint azok a módszertani újítások, amelyeket fontosnak tartunk bevezetni.

- 2013. október
  - A munkaközösség munkatervének elkészítése
  - Milyen témaköröket vegyünk bele
  - Aktuális szakmai kérdések, újdonságok átbeszélése

- 2013. november
  - Tízórai lebonyolítása
  - Gyümölcs kínálása
  - Udvaron való tízórai
  - Aktuális szakmai kérdések, újdonságok átbeszélése

- 2013. december
  - Étkezések lebonyolítása
  - Gyermekek segítése a terítésben, asztal leszedésében
  - Folyadékpótlás
  - Aktuális szakmai kérdések, újdonságok átbeszélése

- 2014. január
  - Öltöztetés
  - Öltözési sorrend
  - Önállóságra nevelés lehetőségei
  - Aktuális szakmai kérdések, újdonságok átbeszélése

- 2014. február
  - Alternatív nevelési módszerek
  - Montessori módszer a bölcsődében
  - Megfigyelés a montessori csoportban
  - Aktuális szakmai kérdések, újdonságok átbeszélése

- 2014. március
  - Időszakos gyermekfelügyelet
  - A szolgáltatás működése
  - Ötletek, észrevételek

- Aktuális szakmai kérdések, újdonságok átbeszélése
- 2014. április
  - Összegzés
  - A nevelési évben történt változások, újítások

II. Pályakezdő továbbképzés

A pályakezdők számára is havonta egy továbbképzési napot terveztünk. Ezen a továbbképzésen azokat a kisgyermeknevelők vesznek részt, akik gyakornokok, valamint akikről a vezetője úgy ítéli meg, hogy szüksége lenne az alapismeretek elsajátítására, felelevenítésére. Több megfigyelést tervezünk ennek a keretében. A továbbképzés tematikája a következő:

- **Október**
Családlátogatás, beszoktatás, dokumentáció
  - bemutatkozás
  - bemelegítő gyakorlat
  - a családlátogatás fontossága
  - a beszoktatás menete, nehézségei
  - családlátogatás, beszoktatás, törzslap dokumentációja
- **November**
Játék megfigyelés
  - játékkészlet
  - játékfajták
  - gyermekek tevékenységei
  - kisgyermeknevelő részvétele a játékban
- **December**
Alkotó tevékenység megfigyelése
  - eszközök, tárgyi feltételek
  - előkészítés, bevezetés, kezdeményezés
  - gyermekek tevékenysége
  - kommunikáció
  - nevelési módszerek
- **Január**
Kisgyermeknevelő- gyermek kapcsolat megfigyelés
  - szabad játéktevékenység során
  - gondozási művelet során
  - gyermek kommunikációja
  - kisgyermeknevelő kommunikációja
- **Február**
Étkezés megfigyelése
  - hangulata
  - tárgyi feltételek

- gyakorlati megvalósítása
- szokások, szabályok
- **Március**
Gondozás megfigyelése
  - egyéni bánásmód
  - önállóság, együttműködés
  - kisgyermeknevelő- gyermek kapcsolata
- **Április**
Nevelési módszerek, nehezen kezelhető gyermek
  - okok
  - problémák
  - gyakorlati megoldások
- **Május**
Összegzés

Tanulók és gyakornokok

Tanulók fogadása a gyakorlati terepeken

Három bölcsődében fogadunk tanulókat: Fecskefészek Bölcsőde
Napsugár Bölcsőde
Gyermeksziget Bölcsőde

Tanulók érkeznek:

Pannon Kincstár Tanoda Gimnázium és Szakképző Iskola
Raoul Wallenberg Humán Szakképző Iskola és Gimnázium
Apor Vilmos Katolikus Főiskola
ELTE Gyógypedagógiai Főiskoláról és az Apor Vilmos Katolikus Főiskoláról a Fecskefészek Bölcsődébe a speciális csoportba jönnek gyakorlatra tanulók

Gyakornokok

Feladatok: bölcsődevezető ½ évente, szakmai tanácsadó ½ évente megfigyelés
értékelés
gyakornoki napló figyelemmel kísérése
konzultáció biztosítása
minősítésre való felkészítés

Gyakornokok:

2013. szeptember Minősítés

Bacsó Dóra- Gyermeksziget Bölcsőde

2013. október Minősítés

Jenei Lászlóné- Gyermeksziget Bölcsőde

2014. február Minősítés

Szegesdi Eszter- Cseperedők Bölcsőde

2014. március Minősítés

Kaponyás Jánosné- Apró Csodák Bölcsőde

2014. május Minősítés

Varjú Anna- Napsugár Bölcsőde

2014. augusztus Minősítés

Palkovics Éva- Napsugár Bölcsőde

Balogh Krisztina- Gyermeksziget Bölcsőde

Nagy Fatime- Gyöngyike Bölcsőde

Gyakornoki konzultáció

2013. Október

- Ismerkedés a gyakornoki szabállyal
- Gyakornoki napló vezetése
- Beszoktatással kapcsolatos kérdések
- Beilleszkedési nehézségek, kommunikáció, konfliktus kezelés
- Szakmai kérdések, problémák

2014. Február

- A gyakornoki naplóval kapcsolatos kérdések, problémák
- A szakmai megfigyelésekre való felkészülés
- Minősítés előtti dolgozat írásának témái, módja
- Gyakorlati kérdések, problémák megbeszélése

2014. Május

- Minősítésre való felkészülés
- Dolgozat írással kapcsolatos kérdések, problémák
- Gyakorlati kérdések, problémák megbeszélése

Iskolarendszerű képzésben tanulók

NÉV	BŐLCSŐDE	ISKOLA	SZAK	VÉGEZ
Bíróné Dombai Erzsébet	Apró Csodák	ELTE	Csecsemő és kisgyermeknevelő „F”	2014
Bodó Béláné	Apró Csodák	ELTE	Csecsemő és kisgyermeknevelő „F”	2015
Pusztai Ferencné	Gyermeksziget	ELTE	Csecsemő és kisgyermeknevelő „F”	2015
Göncziné Sárvári Gabriella	Központ	Szent István Egyetem	Emberi erőforrás tanácsadó „H”	2014
Emőd Tímea	Napsugár	ELTE	Csecsemő és kisgyermeknevelő „F”	2016
Darázs Tiborné	Gyermeksziget	ELTE	Csecsemő és kisgyermeknevelő „F”	2016

A bölcsődék ügyeleti rendje

Küldő intézmény	Fogadó intézmény
Fecskefészek Bölcsőde	Cseperedők Bölcsőde
Cseperedők Bölcsőde	Fecskefészek Bölcsőde
Gyermeksziget Bölcsőde	Apraja Falva Bölcsőde
Apraja Falva Bölcsőde	Gyermeksziget Bölcsőde
Napsugár Bölcsőde	Apró Csodák Bölcsőde
Apró Csodák Bölcsőde	Napsugár Bölcsőde
Csillagfürt Bölcsőde	Fecskefészek Bölcsőde
Gyöngyike Bölcsőde	Csillagfürt Bölcsőde
Szivárvány Bölcsőde	Apraja Falva Bölcsőde

MEGÁLLAPODÁS

mely létrejött a Kőbányai Egyesített Bölcsődék...../tagintézménye/, mint a napközbeni ellátását biztosító intézmény, valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

Szülő (törvényes képviselő) adatai:

Név:

Születési név:

Anyja neve:

Lakcíme:

Gyermek adatai:

Név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcíme:

TAJ szám:

A bölcsődei ellátás kezdő időpontja:

1. A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelete alapján „bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, fogyatékos gyermek az ötödik életévének betöltéséig, ill. annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, fogyatékos gyermek az ötödik életévét betölti.”
2. A bölcsődei ellátás időtartama: határozott vagy határozatlan (aláhúzendő).
3. A bölcsődei ellátás keretében az intézmény a gyermek számára az alábbiakat biztosítja:
  - szakszerű gondozás-nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és a szocializáció segítése,
  - napi négyeszeri (orvos által ellenőrzött, az életkornak megfelelő) étkezés,
  - a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
  - egészségvédelem egészségnevelés, kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése,
  - állandóság (saját gondozónő rendszer), egyéni bánásmód,
  - időjárástól függően napi lehetőség a szabad levegőn való játékra,
  - az egyéni ruhanemű kivételével, a textíliával történő ellátás,
  - személyes higiéné feltételeinek biztosítása,
  - korcsoportnak megfelelő játékeszközök,
  - rendszeres orvosi felügyelet, óvodai életre való felkészítés.
4. A bölcsőde a szülő számára az alábbiakat biztosítja:
  - a házirend megismerése,
  - adaptációhoz szükséges idő és feltételek,
  - tájékoztatás a gyermekével napközben történő eseményekről,

- rendszeres betekintés a gondozónő által vezetett egyéni dokumentációba (üzenőfüzet),
- szülői értekezlet, egyéni és csoportos beszélgetés gondozónővel, vezetővel,
- tájékoztatók, étredek megismerése.

5. A módosított 1997. évi XXXI. Tv. (továbbiakban Gyvt.) 148.§ (1)-(3), valamint (5) bekezdése alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni. A bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét az Önkormányzat rendeletben szabályozza. A térítési díj mértékét minden év március 31.-éig a fenntartó önkormányzat képviselő testülete határozza meg. A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat döntése alapján jelenleg nem kell térítési díjat fizetni.
6. A 22/2012. (V. 23.) önkormányzati rendelet szerint a bölcsődei ellátás keretében nyújtott étkezés díja naponta _____ Ft, a gondozási díja _____ Ft. A személyi térítési díjat a szülő vagy a törvényes képviselő köteles megfizetni.

A megállapított étkezési térítési díjat minden hónapban az előre jelzett napon kell befizetni, még hiányzás esetén is. Az ilyen esetekben keletkezett túlfizetések csak két hónappal később (pl. januári hiányzás, márciusban) kerülnek jóváírásra. Ha a szülő a gyermekének távolmaradását a Házirendben megállapított időpontig nem jelenti be, akkor a térítési díjat gyermeke hiányzása esetén is be kell fizetnie.

A befizetés történhet:

- Készpénzzel az intézményben
- a bölcsődei csoport hirdetőtábláján kiírt időpontban,
- Csoportos beszédési megbízással
  - Átutalással
- a kiadott számlán szereplő fizetési határidő napjáig.

Ha a befizetés nem történik meg, akkor a be nem fizetett hónap elsejétől addig nem járhat a gyermek bölcsődébe, míg a térítési díj pótbefizetését nem rendezik.

Az étkezési térítési díj meghatározásához szükséges dokumentumokat és a díjfizetési kedvezményeket a kedvezményre való jogosultságot igazoló okirat bemutatása utáni munkanaptól tudjuk érvényesíteni (MÁK igazolás, illetve szakorvosi és szakértői bizottsági igazolás, 3 vagy több gyermeket nevelők nyilatkozata, rendszeres gyermekvédelmi támogatásról szóló határozat).

7. Megszűnik az ellátás:
  - ha a gyermek a 3. életévét betöltötte és a bölcsődei gondozási-nevelési év végéhez ért, vagy a harmadik életév beöltését követő december 31. után, valamint a Gyvt. 42.§ (1) alapján a gyermek 4. életévének betöltését követő augusztus 31.,
  - egy hónapi folyamatos hiányzás után, abban az esetben, amikor a szülő nem jelez az intézmény felé, csak különösen indokolt esetben és egyéni elbírálás alapján tudjuk a férőhelyet fenntartani.
  - ha a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, ill. magatartása veszélyezteti a többi gyermek egészségét.
8. A szülő a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén panaszával a bölcsődevezetőhöz, az egyesített bölcsődevezetőhöz, valamint a fenntartó önkormányzat Humán Iroda Szociális és Egészségügyi Csoportjához

fordulhat. Az érdekvédelemmel kapcsolatos szabályokról a Gyvt. 35-36. paragrafusában rendelkezik.

9. A szülő aláírásával igazolja, hogy a Kőbányai Egyesített Bölcsődék tagintézmény vezetőjének a szóbeli tájékoztatását megkapta:
- a) az ellátás feltételeiről
  - b) az intézmény által vezetett személyes nyilvántartásokról²
  - c) az érték és vagyonmegőrzés módjáról,
  - d) az intézmény házirendjéről, a napirendről,
  - e) a panaszjog gyakorlásának módjáról,
  - f) a fizetendő térítési díjakról.

Az intézménybe folyó gondozó – nevelő – oktató munkáról, és az a-f pontokban felsoroltakról a szóbeli tájékoztatást tudomásul veszem.

A bölcsőde írásos tájékoztatóját átvettem.

Kelt: Budapest, 20..... év ..... hó .....nap

.....
Szülő/Gondviselő

.....
Bölcsődevezető

---

² Mint az ellátásra jogosult szülője (törvényes képviselője) kötelességem az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatokról és az azokban történő változásokról információt szolgáltatni.

Törvények:

Gyvt. 1997. évi XXXI. Törvény 139. § az intézmény által vezetett nyilvántartásokról
328/2011 (XII.29) Kormányrendelet 17§-18 A § adatszolgáltatás a nyilvántartásokhoz

A Kőbányai Egyesített Bölcsődébe történő felvétel elbírálási szempontjai

készítette: Bölcsődevezetői munkaközösség

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék Munkaközössége a következő szempontokat határozta meg annak érdekében, hogy a Kőbányai Önkormányzat megnyugtatóan tudja biztosítani a kerületi bölcsődékbe jelentkező bölcsődés korosztály elhelyezését. Valamint annak érdekében, hogy a felvétel elbírálása egységes elvek mentén történjen minden bölcsődében.

Fontosnak tartjuk, hogy a beiratkozás időszakában az egyeztetett szempontok ismeretében a bölcsődevezetők hiteles információt tudjanak nyújtani a szülők számára az elsőfokú döntés meghozatala előtt.

A bölcsődei felvétel elbírálásának szempontjai:

Biztosítani kell a bölcsődébe a gyermek elhelyezését ha:

- a) betöltötte a 20 hetes kort, de a tárgyév 08.31.-ig nem tölti be a 3. életévét, valamint a fogyatékkal élő gyermek esetében, ha nem töltötte be az 5 éves kort és alapellátásban gondozható-nevelhető
- b) akinek a családja családgondozásban részesül, és a gyermek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szükség, felvételét a gyámhatóság, háziorvos, védőnő valamint a BÁRKA kezdeményezte
- c) mindkét szülő munkáltatói igazolással rendelkezik (a gyermekkel gyesen lévő szülő esetében a felvételhez elegendő a munkáltatói szándéknyilatkozat az újrafoglalkoztatásról)
- d) aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül
- e) akit hajadon, nőtlen, özvegy, elvált vagy a házastársától külön élő – kivéve az élettársi kapcsolatban élő- egyedülálló szülője nevel
- f) akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma eléri vagy meghaladja a három főt
- g) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 41 § (2) szerint jogosult a napközbeni ellátás igénybevételére
- h) akit a szülője orvosilag igazolt állapota miatt egyáltalán nem vagy csak részben tud ellátni

Felvételi Kritériumok:

- a) GYED folyósítás alatt az a gyermek, akire tekintettel folyósítják az ellátást, nem járhat napközbeni ellátást biztosító intézménybe
- b) a tárgyév, december 31-ig a beszoktatást megkezdő gyermekek számára tudjuk garantálni a bölcsődei férőhelyet (ettől eltérő felvételi kérelem esetén, a jelentkezés sorrendjében felkínálunk üres férőhelyet a kerület valamelyik bölcsődéjében, ahol épp üres férőhely van)

A felvételnél elsőbbséget élveznek:

- a) A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek
- b) Az a gyermekek, akinek mindkét szülője rendelkezik munkáltatói igazolással (anya szándéknyilatkozattal)

- c) Rendszeres Gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozattal rendelkezik, és a szülők dolgoznak
- d) A kerületben lakó családok gyermekei
- e) A bölcsődébe járó gyermekek testvérei
- f) A társóvodába járó gyermekek testvérei
- g) A társiskolába járó gyermekek testvérei
- h) Tulajdonosi szerződéssel rendelkezők

Amennyiben a bölcsőde a fent említett kritériumoknak megfelelően a gyermek bölcsődei felvételét teljesítette, az esetleges üres férőhelyekre felvehető az a gyermek is, akinek a két szülő közül csak egyikük rendelkezik munkáltatói igazolással. Ezek a gyermekek várólistára kerülnek, férőhely üresedés esetén az adott bölcsőde felveszi velük a kapcsolatot.

Budapest, 2013. 04.30.